

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Heerdun

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 102 (5822) 8 iyun 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

9 iyun - xalqımızı nicata apararı tarixi yol

8

Mariya Zaxarova: "Bakı mənim məmnuniyyətlə gəldiyim yerlərin siyahısına daxildir"

9

Yay turizmi üçün ideal məkan - Naxçıvan

12

Azərbaycanda "Hökumət buludu" yaradılacaq

8 iyun 2019-cu il

Azərbaycanda çox əlverişli biznes mühiti və sərmayə iqlimi var

Prezident İlham Əliyev: “Biz biznes mühitinin yaxşılaşması nəticəsində, yeni reallıqları görürük və əminəm ki, dinamik inkişafımız bundan sonra da təmin ediləcək”

payına düşüb. Əlbəttə ki, bütün bunların fonunda xalqın sosial vəziyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində ciddi addımlar atan Prezident İlham Əliyev vətəndaşlarla səmimi söhbəti zamanı bugüneydə imzalanan sənədləri böyük islahatlar paketinin bir hissəsi adlandıraraq, bildirib ki, hazırda ölkənin iqtisadi vəziyyəti və maliyyə durumu yaxşıdır. Əlavə əldə edilmiş bütün gəlirlər vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəldiləcək.

Göründüyü kimi, Prezidentin sosial-iqtisadi islahatlar paketinin başlıca məqsədi Azərbaycanın inkişaf etmiş, güclü iqtisadi potensiala malik, milli həmrəylik və qanunun aliliyinin təmin olunduğu sosial dövlət statusunun daha da möhkəmləndirilməsidir. İslahatlar paketi çərçivəsində verilmiş qərarlar və imzalanmış sərəncamlar cəmiyyət həyatının bütün sahələrinə müsbət təsir göstərir. Yeni sosial-iqtisadi model bazar iqtisadiyyatı prinsipləri əsasında hazırlanır və əlverişli biznes mühitinin yaradılmasını, insan kapitalının inkişaf etdirilməsini, sahibkarlara daha yaxşı şəraitin təmin olunmasını, dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrlə bağlı islahatların həyata keçirilməsini və digər məsələləri nəzərdə tutur.

Bir sözlə, hazırda Azərbaycanın hədəfi neftdən asılı olmayan güclü iqtisadiyyat formalaşdırmaqdır. Qəbul olunan və icra edilən

Azərbaycanda həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri də iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. Bu baxımdan, iqtisadiyyatın digər sahələri ilə yanaşı, sənayenin inkişafına xüsusi önəm verilir. Prezident İlham Əliyevin sənayenin inkişafı ilə bağlı strateji xəttinə uyğun olaraq, həyata keçirilən genişmiqyaslı sənayeləşmə siyasəti nəticəsində, rəqabətqabiliyyətli və ixrac yönümlü yüzlərlə yeni sənaye müəssisəsi yaradılır, tələbatın ödənilməsində yerli məhsulların payı əhəmiyyətli dərəcədə artır və ixracın həcmi yüksəlir.

Qeyd edək ki, Pirallahı Sənaye Parkında “Diamed” şpris istehsalı zavodunun açılış mərasimində dövlət başçısı, vurğulayıb ki, ölkədə sənaye istehsalı artır və görülən işlər nəticəsində, bu ilin dörd ayında qeyri-neft sektorunda 15 faizdən çox artım olub. Bunu şərtləndirən amillər isə, həm sənaye potensialını gücləndirən böyük müəssisələrin fəaliyyətə başlaması, həm də kiçik və orta müəssisələrin işə düşməsidir. Bu da, onu göstərir ki, Azərbaycanda çox əlverişli biznes mühiti və sərmayə iqlimi var. Xarici investorlar Azərbaycanda yaradılan imkanlardan rahat yararlanırlar. Belə olmasaydı, son 15 ildə ölkə iqtisadiyyatına 260 milyard

dollar investisiya yatırılmazdı. Elə təkcə bu ilin 4 ayında iqtisadi və sosial sahələrin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitalla yönəldilən 3 916 milyon manatlıq vəsait, onu deməyə əsas verir ki, bu il də xarici və yerli investorlar tərəfindən ölkə iqtisadiyyatına kifayət qədər sərmayə yatırılacaq. Bu da, ölkədə biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımlara öz töhfəsini vermiş olacaqdır.

Dövlət başçısı ölkədəki biznes mühitini dəyərləndirərək deyib ki, bütün bunlar ölkənin dinamik inkişafını şərtləndirir: “Biz biznes mühitinin yaxşılaşması nəticəsində, yeni reallıqları görürük və əminəm ki, dinamik inkişafımız bundan sonra da təmin ediləcək. İqtisadi və sosial sahədə aparılan islahatlar nəticə verir. Biz, Dünya Bankının biznes mühitinə dair hesabatına görə, bu gün dünyada 25-ci yerdəyik. Mən bunu dəfələrlə qeyd edərəm, ictimaiyyət bilsin ki, nə qədər böyük islahatlar aparılıb və aparılacaq. Bu, imkan verir ki, biz sosial sahəni də gücləndirək, işsizliyi aradan qaldıraaq, yerli istehsalı artıraraq və beləliklə, vətəndaşların sosial təminatını gücləndirək. Bu il atılan addımlar, imzalanmış sərəncamlar, qəbul edilmiş qərarlar bizim siyasətimizi əks etdirir. Biz sosial yönümlü siyasət aparırıq və bu siyasət öz nəticəsini verir”.

İqtisadiyyatın daha da gücləndirilməsi və şaxələndirilməsi istiqamətində qarşıya qoyulan əsas məqsəd, ilk növbədə, idxaldan asılılığı azaltmaq, ixracın həcmi artırmaqdır. Təkcə 4 ayın statistik göstəricilərinə əsasən, deyə bilərik ki, ixrac yenə də idxalı üstələyir. Bu da, qeyri-neft sektorunun innovativ inkişafı sayəsində reallaşır. İlin 4 ayı ərzində, həyata keçirilən ixrac əməliyyatları, ümumilikdə, 11 milyard 639 milyon 281 min dollar təşkil edib. Bunun ümumi həcmi 4 milyard 549 milyon 421 min dolları idxalın, 7 milyard 89 milyon 959 min dolları isə ixracın

yol xəritələri və digər qərarlar, əsasən, bu məqsədə xidmət edir. Azərbaycan mühüm transmilli enerji layihələri həyata keçirir, bu layihələrin icrası qarşıdan gələn illərdə Azərbaycanın əhəmiyyətinin daha da yüksəlməsi və maliyyə imkanlarının artmasını təmin edəcək. Əlbəttə ki, iqtisadi potensialın gücləndirilməsi ölkənin qeyri-neft sənayesinin inkişafı, yeni zavod və fabriklərin açılması, sənaye komplekslərinin yaradılması prosesini daha da sürətləndirəcək.

“Səs” Analitik Qrupu

9 iyun - xalqımızı nicata apararı tarixi yol

Müstəqillik dövrünü yaşayan Azərbaycan ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyatının yüksək göstəriciləri və nəticələri ilə dünya dövlətləri sırasında qüdrətini daha da artırır. Bu gün müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə iqtisadi və siyasi mövqeyini daha da möhkəmləndirməsi, beynəlxalq qurumların hesabatlarında islahatçı ölkə kimi yer tutması, dünyanın nüfuzlu təşkilatlarının Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən qərar və qətnamələr qəbul etmələri ölkəmizin seçdiyi yolun düzgün olduğunu təsdiqləyir. Müstəqil dövlətimizin uğurlarından qürurla söz açarkən, bu nailiyyətlərin təməlinin qoyulduğu zamanın - Azərbaycan tarixinin silinməz salnaməsi olduğunu qeyd etməliyik. Tarixin silinməz zamanına çevrilən həmin məqamlar müstəqil dövlətimizi təhlükələrdən xilas etdi və bugünkü dünyada nüfuz qazanmış müstəqil Azərbaycanın adını zirvələrə yüksəltdi. Bu tarix - xalqımızı nicata apararı yol - 1993-cü ilin 9 iyun tarixində başlanmışdır. Həmin gün Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın milli dövlətçilik ənənələrinin bərpa edilməsi və milli dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində çox mühüm bir addım atmışdı.

Tarixin gedişinə nəzər salsaq, görürük ki, 1990-cı ilin Qanlı 20 Yanvar hadisələrindən sonra Ulu Öndər Heydər Əliyev Moskvadan Azərbaycana qayıtması, Azərbaycan SSR Ali Sovetinə və Naxçıvan Ali Məclisinə deputat seçilməsi, artıq bu mübarizə alovunu gücləndirdi və Müdrik Siyasətçinin uzaqgörən siyasəti xalqın buxovlanmış arzularının yolunda ümid çırağı yandırmış oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Sədrliyi ilə 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Ali Məclisinin iclasında muxtar respublikanın adından "sovet sosialist" sözlərinin götürülməsi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli, aypara və səkkizguşəli ulduz nişanlı bayrağının dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi və bu barədə Azərbaycan Parlamenti qarşısında qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında məsələ qaldırılması haqqında tarixi qərarlar qəbul edildi.

Naxçıvanda həyata keçirilən demokratik tədbirlər bütün Azərbaycana nümunə oldu. 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Sessiyası demokratik qüvvələrin

tələbi ilə bir sıra tarixi qərarlar qəbul edildi. Dövlətin adı dəyişdirilərək "Azərbaycan Respublikası" adlandırıldı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı dövlət bayrağı kimi təsdiq olundu. 1991-ci il avqustun 26-dan Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində Azərbaycan KP-nin fəaliyyəti dayandırıldı və onun bütün strukturları ləğv edildi.

Ali Sovetin xalqın tələbi ilə çağırılmış Növbədənkenar Sessiyası 1991-ci il avqustun 30-da Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini bərpa etmək haqqında Bəyannamə qəbul etdi. Nəhayət, 1991-ci il oktyabrın 18-də Ali Sovetin Sessiyasında tarixi sənəd qəbul edildi. Amma Azərbaycan müstəqillik əldə etmiş olsa da, ölkədə hökm sürən ictimai-siyasi proseslər ölkəni məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu.

O dövrdə siyasi hakimiyyətdə olanların sərişsizliyi üzündən vətəndaş müharibəsinə rəvac verildi, milli dövlətçiliyimiz ikinci dəfə məhv olmağın bir addımlığına gətirildi. Belə bir zamanda, xalq milli dövlətçiliyi qorumaq və vətəndaş müharibəsinin ağır fə-

sadlarından qurtulmaq üçün Ümummilli Lider Heydər Əliyevi Naxçıvandan Bakıya dəvət etdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 9-da Naxçıvandan Bakıya gəldi. Ulu Öndərin bu qayıdışı Vətənin xilas və xalqın qurtuluşu idi. 1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçildi. Bu gün tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu. Milli Məclisin 1993-cü il iyunun 15-də keçirilən iclasındakı çıxışında Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətçiliyinin gələcək inkişaf strategiyasını elan etdi və sonrakı illərdə onu həyata keçirdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycanın siyasi hakimiyyətinə gəlməseydi, indi nə Azərbaycandan, nə də ölkəmizdəki bugünkü əmin-amanlıqdan və inkişafdan danışmaq olmazdı.

"AZƏRBAYCAN XALQI AZADLIĞINI ƏLDƏ ETMİŞ XALQ KİMİ YAŞAYACAQ, ÖZ MÜSTƏQİL DÖVLƏTİNİ QORUYACAQ, SAXLAYACAQ VƏ MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ƏBƏDİ YAŞAYACAQDIR"

Sonrakı hadisələr daha müsbət mərcalara yönəldi, ölkədə nisbətən sabitlik yarandı və oktyabrın 3-də Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqımızın böyük əksəriyyəti tərəfindən ölkə Prezidenti seçildi. İrəlində müstəqilliyin mü-rəkkəb və keşməkeşli illəri dururdu. 1993-cü ildə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışı ilə Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın müstəqilliyini əbədi və dönməz etdi. 1993-cü ilin iyununda xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə gələn Heydər Əliyev özü ilə bərabər Azərbaycana siyasi müdriklik gətirdi. "Əgər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlam ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi proqramdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bilməz" deyirdi Heydər Əliyev. Məhz Ümummilli Liderin zəngin siyasi təcrübəsi və yüksək idarəçilik bacarığı vətənə olan tükənmez sevgisi Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini təhlükədən qurtardı. Ulu Öndər ölkədə kaos və anarxiyanı, cəmiyyətdə hökm sürən iqtisadi-siyasi və mənəvi-psixoloji gərginliyi aradan qaldırdı. Müstəqil Azərbaycan Respublikası möhkəm əsaslar üzərində yeni inkişaf xəttini tutdu. Ümummilli Lider Heydər Əliyev "Müstəqilliyin qoruması onu əldə etməkdən qat-qat çətindir" məntiqi ilə nəhəng dövlət quruculuğu işlərinə başladı. Ulu Öndər qarşıya çıxan bütün sərhədlərə qarşı mövqe və iradəsini qəti şəkildə qoydu. Azərbaycanın səsi ən nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların kürsüsündən gəldi. Müstəqilliyin əvəzsiz nemət olduğunu və xalqın tarixi taleyində çox önəmli rol oynadığını böyük qürur hissi ilə bəyan edən Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın müstəqilliyini əbədi və dönməz etdi: "Azərbaycan xalqı azadlığını əldə etmiş xalq kimi yaşayacaq, öz müstəqil dövlətini qoruyacaq, saxlayacaq və müstəqil Azərbaycan Respublikası əbədi yaşayacaqdır" deyə Dahi Öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu 1994-cü ilin 20 sentyabrında nəhəng neft müqaviləsi - "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bununla da, Azərbaycan, ilk dəfə olaraq, öz sərvətlərinin sahibi kimi çıxış etdi. Dünyanın ən aparıcı dövlətlərinin ən qabaqcıl şirkətlərinin bu kontraktıda iştirakı isə ölkəmizin regionda əhəmiyyətini və nüfuzunu artırdı. Azərbaycan iri regional layihələrdə, Avropanın və bütövlükdə, dünya enerji təhlükəsizliyi sistemində qoşuldu. 1993-cü ildən başlayaraq, dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində görülən işlər və atılan məqsədyönlü addımlar Azərbaycanın bugünkü uğurları üçün ən etibarlı təməl

oldu. Bir sözlə, əgər müstəqillik Azərbaycanın suveren dövlət kimi mövcud olması, tarixi zərurdən irəli gələn hadisə idisə, Azərbaycanın müstəqilliyi əbədiyyəti və dönməzliyi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı və fəaliyyəti ilə bağlı olan müasir tariximizin danılmaz faktıdır.

MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANIN TARIXİ NAİLİYYƏTİ, ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEVİN ƏSASININ QOYDUĞU İNKİŞAF STRATEGİYASININ MƏNTİQİ NƏTİCƏSİDİR

Böyük Qayıdışın möhtəşəm nəticələri təkcə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin əbədləşdirilməsi, ölkəmizin parçalanmasının qarşısının alınması və vətəndaş müharibəsinin dayandırılması ilə ifadə edilmir. Bu gün Azərbaycan regionun, Avropanın və ümumilikdə, dünya ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edən bir ölkəyə çevrilmişdir. Beynəlxalq təşkilatlar regiondakı bütün layihələrdə Bakının mövqeyini nəzərə alırlar. Ölkəmiz sosial-iqtisadi inkişafın tempinə görə dünya dövlətləri arasında liderlər sırasındadır.

Bu gün Azərbaycanda müstəqil dövlətçilik ənənələri formalaşdırılmışdır və şübhəsiz ki, bu mühüm nailiyyətin əldə edilməsində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fədakar xidmətlərinin müstəsna əhəmiyyəti vardır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi xəttinə sadıq qalaraq, müstəqil ölkəmizi inamla gələcəyə doğru aparır.

Həqiqətən də, Azərbaycan xalqı dövlət quruculuğu prosesində ən ümdə amal, arzu və niyyətlərini gerçəkləşdirərək, bütün sahələrdə əldə etdiyi nailiyyətlərə, haqlı olaraq, fəxr edə bilər. Uğurlu daxili və xarici siyasət sayəsində dövlətçilik ənənələri möhkəmlənib və iqtisadiyyat dinamik inkişaf edib. Dövlət neft strategiyasının həyata keçirilməsi ilə yanaşı, bu illər ərzində, ölkəmizdə müasir iqtisadiyyatın əsaslarının yaradılması, torpaq islahatlarının həyata keçirilməsi, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və maliyyə-bank sisteminin qurulması istiqamətlərində mühüm layihələr gerçəkləşdirilib. Ölkəmizdə neft və qeyri-neft sektorunun yüksəlişi ümumi daxili məhsulun artmasına, güclü sahibkarlar zümərəsinin və orta təbəqənin yaranmasına təkan verib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində, ölkə iqtisadiyyatının mühüm sahəsi olan qeyri-neft sektorunun inkişafında, eləcə də, əhəlinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayan kənd təsərrüfatının dinamik və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi istiqamətində davamlı işlər görülür. Ulu Öndər Heydər Əliyevin strateji xəttini siyasi, iqtisadi, sosial və s. kimi bütün sahələrdə uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ərzaq təhlükəsizliyi üzrə tam müstəqilliyə nail olunmasını milli hədəflərdən biri kimi müəyyənləşdirib.

Müasir dövrün global çağırışlarına dəstək verən Azərbaycan dünya dövlətləri və beynəlxalq təşkilatlarla uğurlu əməkdaşlıq imkanlarına malikdir. Müstəqil Azərbaycanın yürütdüyü siyasət ölkəmizin etibarlı və strateji tərəfdaş kimi nüfuzunu beynəlxalq aləmdə yüksəldib və dünya birliyinin ayrılmaz hissəsinə çevirib. Elə Azərbaycanın nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsi, bu nüfuzun və inamın göstəricisidir.

Əldə edilən uğurlar müstəqil Azərbaycanın tarixi nailiyyəti və Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasının qoyduğu inkişaf strategiyasının məntiqi nəticəsidir.

8 iyun 2019-cu il

Naxçıvanda müasir ağacyetidirmə sahəsi - "İqlim otağı" fəaliyyətə başlayıb

həm dövlət təşkilatlarının, həm də əhalinin tələbatına uyğun ağac və bəzək kolları yetişdirməlidir.

Ali Məclisin Sədri muxtar respublikanın tələbatının yerli istehsal hesabına ödəniləcəyinə əminliyini bildirib, kollektiv işlərində uğurlar arzulayıb.

Məlumat verilib ki, ərazidə 8 parnik və 4 bina tikilib, işçilər üçün lazımi şərait yaradılıb, iş otaqları istifadəyə verilib. Əsas binada gül-bəzək kollarının və meyvə tinglərinin yetişdirilməsi üçün "İqlim otağı" yaradılıb. Otaqda 108 rəf quraşdırılıb. Yaradılmış şərait toxum vasitəsilə 11 min 664, şitil və ya qələm vasitəsilə 4536 ədəd olmaqla, il ərzində 105 min müxtəlif növ ağac, gül və bəzək bitkiləri yetişdirməyə imkan verir. Otaq təbii hava şəraitindən tamamilə təcrid olunub, avtomatlaşdırılmış işıqlandırma, suvarma, havalandırma, isitmə və nəmləndirmə sistemləri ilə təchiz edilib. Yaradılmış süni iqlim şəraiti burada istənilən növ

bitkini yetişdirməyə və digər növ istixanalarla müqayisədə bitki yetişdirilməsi sahəsindəki məhsuldarlığı bir neçə dəfə artırmağa imkan verir.

"İqlim otağı"nda yetişdirilən bitkilər müvəqqəti saxlanma anbarına verilərək təbii şəraitə uyğunlaşdırılır və satışa çıxarılır. Ərazidə mağaza istifadəyə verilib, gübrə və digər vasitələrin saxlanması üçün də anbar yaradılıb. Bütün binalar istilik, elektrik və su sistemləri ilə təchiz olunub.

Naxçıvan Yaşıllaşdırma Xidmətinin 6 saylı Tingçilik Sahəsinə baxış olub. Bildirilib ki, 4 hektar ərazini əhatə edən tingçilik sahəsində bu ilin ötən dövründə 81 min müxtəlif meyvə tingi, gül və bəzək kolları yetişdirilib.

Ali Məclisin Sədri "İqlim otağı"nda tələbatı uyğun tinglərin və gül kollarının yetişdirilməsi, eləcə də yerli sortlara üstünlük verilməsi və fəaliyyətin genişləndirilməsi barədə tapşırıqlar verib.

İyunun 7-də Naxçıvan Yaşıllaşdırma Xidməti üçün yeni ağacyetidirmə sahəsi - "İqlim otağı" istifadəyə verilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov açılışı bildirən lenti kəsib.

Naxçıvan Yaşıllaşdırma Xidmətinin direktoru Səyahət İmanov çıxış edərək deyib ki, muxtar respublikada yaşıllıqların sahəsi ilbəil artırılır, yeni meyvə bağları salınır. Bu da tingçilik təsərrüfatlarının inkişafını zərurətə çevirib. Xüsusilə müxtəlif meyvə və həmişəyaşıl tinglərə, gül və bəzək kollarına olan tələbatın yerli istehsal hesabına ödənilməsi diqqətdə saxlanılır. Yaşıllaşdırma Xidmətinin tingçilik sahəsi üçün yeni kompleksin tikilməsi və "İqlim otağı"nın yaradılması da bu sahədə görülən işlərin davamıdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov muxtar respublikada müasir ağacyetidirmə sahəsinin - "İqlim otağı"nın istifadəyə verildiyini bildirib, bu münasibətilə kollektivi təbrik edərək deyib: Ötən əsrin 90-cı illərinin acı nəticələri muxtar respublika təbiətinə də təsir etmiş, ağaclar kütləvi qırılmış, yaşıllıqlar məhv edilmişdi. 1995-ci ilin statistikasına əsasən həmin dövrdə muxtar respublikada yaşıllıqlar ümumi ərazinin 0,6 faizini təşkil edirdi. Lakin ötən dövrdə həyata keçirilən yaşıllaşdırma tədbirlərinin nəticəsidir ki, bu gün muxtar respublikada ümumi ərazinin 20 faizə yaxını

yaşıllıqlardır. Həmçinin muxtar respublika ərazisinin 27 faizi xüsusi mühafizə olunur, nadir ağac və bitki növləri qorunur, eyni zamanda, mütəmadi yaşıllaşdırma tədbirləri həyata keçirilir.

Ali Məclisin Sədri deyib: Bu günə qədər muxtar respublikada müxtəlif tinglərə və gül kollarına olan tələbatın bir hissəsi idxal hesabına həyata keçirilirdi. Lakin yaradılan şərait imkan verəcəkdir ki, tələbat tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilsin, ərazilərə uyğun meyvə və həmişəyaşıl tinglər, bəzək kolları və güllər yetişdirilsin. Müasir avadanlıqlarla təmin olunmuş "İqlim otağı"nda tinglər və gül kolları açıq havaya nisbətən daha tez böyüyür. Bu da daxili tələbatı iki dəfədən artıq ödəməyə imkan verir. Muxtar respublikanın aid təşkilatları ilə tingçilik sahəsi arasında qarşılıqlı əlaqə yaradılmalı, sifarişlər qəbul olunmalıdır. Kollektiv

“Samur” gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsinə və Samur çayı üzərində avtomobil körpüsünün tikintisinə baxış keçirilib

İyunun 7-də Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədində yerləşən “Samur” gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsinə və Samur çayı üzərində avtomobil körpüsünün tikintisinə baxış keçirilib.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri, gömrük xidməti general-leytenantı Səfər Mehdiyev və Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin sədri Saleh Məmmədov ərazidəki mövcud və-

ziyyətlə yerində tanış olublar.

Əvvəlcə Prezident İlham Əliyə-

vin dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrində sərhəd və gömrük

rəsmiləşdirilməsinin sadələşdirilməsi, eyni zamanda, ölkəmizin turizm imkanlarının genişləndirilməsi, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və müvafiq dövlət qurumları tərəfindən Azərbaycan vətəndaşlarının mənafelerinin qorunması barədə verdiyi tapşırıqların icra vəziyyəti və bu istiqamətdə görülmüş tədbirlərin səmərəliliyi öyrənilib.

“Samur” gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsindəki mövcud vəziyyət, Dövlət Gömrük Komitəsi və Dövlət Sərhəd Xidmətinin yerli bölmələrinin qarşılıqlı fəaliyyətinin tənzimlənməsi məsələləri müzakirə edilib və vəzifəli şəxslərin məruzələri dinlənilib.

Son zamanlar sərnəşin və yük-

daşımaların həcmının əhəmiyyətli dərəcədə artması, həmçinin Azərbaycandan Rusiyaya kənd təsərrüfatı məhsullarının daşınması baxımından sərhəd təhlükəsizliyinin təminatı tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə yanaşı, sərhədkeçmə məsələlərinin daha da təkmilləşdirilməsi, o cümlədən dövlət sərhədindən keçən şəxslər, nəqliyyat vasitələri və yüklər üzərində gömrük və sərhəd nəzarətinin sürətləndirilməsi və daha səmərəli təşkilinə dair tapşırıq və tövsiyələr verilib.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədində yerləşən “Samur” gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsində aparılan yenidənqurma işlərinə və Samur çayı üzərində avtomobil körpüsünün tikintisinə baxış keçirilib.

Tikintidə mövcud vəziyyət və görülməli işlər barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, yeni körpünün inşasının yaxın vaxtlarda başa çatdırılması planlaşdırılır. Körpünün uzunluğu 325,3 metr, eni 17,3 metrdir. Körpü üç zolaqdan ibarət olacaq.

Yeni körpünün açılması nəqliyyat vasitələrinin sərhəd keçidlərindən daha tez buraxılmasını təmin edəcək ki, bu da gələcəkdə iki ölkə arasında daşımaların həcmının artmasına xidmət göstərəcək. Bu körpü həm də Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin səmərəliliyinin artırılması istiqamətində atılan addımlardır.

Azərbaycanın Müdafiə naziri MDB Müdafiə Nazirləri Şurasının iclasında iştirak edib

İyunun 5-də Rusiya Federasiyasının Anapa şəhərində Müstəqil Dövlətlər Birliyi iştirakçı-dövlətlərinin Müdafiə Nazirləri Şurasının iclası keçirilib. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov iclasda iştirak edib.

Iclasdan əvvəl MDB iştirakçı-dövlətlərinin müdafiə nazirləri Böyük Vətən Müharibəsində həlak olanların xatirəsinə ucaldılmış memorialı ziyarət edərək önünə əklil və gül dəstələri

qoyub, qəhrəmanların xatirəsinə yad ediblər. İclasda MDB çərçivəsində hərbi əməkdaşlıq məsələlərinin müxtəlif aspektləri və qarşıda duran məsələlər müzakirə olunub.

Bəhruz Quliyev: “Fransa məhkəməsinin Dağlıq Qarabağla bağlı qərarı bütün dünya üçün presedentdir”

“Ötən il Fransanın Arnavil şəhərinin meri Paskal Dol ilə hazırda Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal altında olan Azərbaycanın Xocavənd rayonunun separatçı rəhbəri arasında “Dostluq Xartiyası” imzalanmışdı, lakin separatçıların bu sevinci uzun sürmədi. Fransanın Val Duaz Departamentinin İnzibati Məhkəməsi iyunun 4-də Arnavil şəhəri ilə Dağlıq Qarabağdakı erməni separatçıları arasında imzalanan “Dostluq Xartiyası”nu ləğv edib. Məhkəmənin çıxardığı qərara əsasən, imzalanmış “sənəd” qeyri-qanuni hesab edilib, heç bir hüquqi qüvvəsinin olmadığı və Fransanın beynəlxalq öhdəliklərinə zidd olması bildirilib”.

Bunu Olaylar.az -a açıqlamasında “Səs” qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev deyib. Bəhruz Quliyev bildirib ki, Fransa məhkəməsi Ermənistanın Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimi legitimləşdirmək cəhdlərinə ağır zərbə vurdu və ermənilərin bütün cəhdlərinin üzərindən xətt çəkdi: “Əlbəttə ki, Fransa məhkəməsinin belə bir qərar verməsi Azərbaycan tərəfinin hüquqi addımlarının nəticəsidir. Çünki, Azərbaycan separatçı rejimin işğalı legitimləşdirmək, Fransa şəhərləri ilə qarşılıqlı əlaqələr qurmaq cəhdlərini rəsmi Paris qarşısında dəfələrlə qaldırıb. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva Fransaya sonuncu səfəri zamanı keçirdiyi rəsmi görüşlərdə məsələni müzakirə edib və belə halların yolverilməzliyini diqqətə çatdırıb. Hətta, Bu ilin fevralında erməni diasporunun nümayəndələri ilə görüş zamanı Prezident Emanuel Makron bu tipli xartiyaların imzalanması və işğalçı rejimlə Fransa şəhərlərinin əlaqələrinin qurulmasını Fransanın dövlət maraqlarına, beynəlxalq öhdəliklərinə və hüquqa zidd olduğunu bildirib. Bu mənada, Azərbaycan hökumətinin belə çəvik reaksiyası və prinsipial mövqə nümayiş etdirməsi nəticəsində qondarma rejimlə imzalanan

saxta “Dostluq Xartiyası”nın Fransa məhkəməsinə ləğvi baş tutdu”. “Fransa məhkəməsinin Dağlıq Qarabağla bağlı ədalətli qərarı bütün dünya üçün presedentdir” - deyən Bəhruz Quliyev vurğulayıb ki, bu, Fransa məhkəməsinin 2013-cü ildən sonra çıxardığı ilk qərardır. Bəhruz Quliyev diqqətə çatdırıb ki, məhkəmənin məlum qərarı məkrli erməni separatizminə tutarlı zərbə oldu və bir daha göstərildi ki, sivil dünya separatçılığa, işğala dəstək vermir. “Fransa məhkəməsinin bu ədalətli qərarı bizlərdə digər bu kimi məhkəmə işlərində də Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində yaratdığı qondarma rejimin bağladığı bu tipli qeyri-qanuni və beynəlxalq hüquqa zidd olan sənədlərin ləğv olunacağına da əminlik yaradır” - deyən Bəhruz Quliyev əlavə edib.

8 iyun 2019-cu il

D.Savelyev: "Mən fəxr edirəm ki, Fərman Salmanov 60 il bundan əvvəl Sibir torpağının gələcək inkişafının bünövrəsini qurub"

Bu günlərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Prezidenti Vladimir Putin ilə telefon söhbəti zamanı Surqut şəhər aeroportuna məşhur neftçi Fərman Salmanovun adının verilməsinə görə təşəkkürünü bildirib. Bununla əlaqədar, AZƏRTAC-ın müxbiri Rusiya-Azərbaycan Parlamentlararası dostluq qrupunun rəhbəri Dmitri Savelyevlə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin cari vəziyyəti barədə söhbət edib.

cək. Bu, Azərbaycan paytaxtı üçün çox vacibdir. Bakı metrosu sutkada 600 mindən çox sərnişin daşıyır. Əlamətdar haldır ki, Bakı metrosunun 25 stansiyasına xidmət göstərən 280 vaqonun hamısı Rusiyada istehsal edilib.

-Rusiyadan olan turistləri bu il yayda Azərbaycanda nə maraqlı yeniliklər gözləyir?

-Azərbaycan genişmiqyaslı mədəni və idman tədbirləri ilə öz qonaqlarını həmişə heyretlənməyi bacarır. Axı respublikadakı siyasi və iqtisadi

rın satışında xeyli artım var: Azərbaycandan Rusiyaya fərsə kartof göndərilir, Rusiyaya Azərbaycandan alma ixracı isə demək olar ki, 35 faiz artıb. Azərbaycanlı istehlakçılara Rusiyadan (xüsusən Stavropol diyarından) taxıl ixracı artıq ənənəyə çevrilib. Bundan əlavə, rusiyalı ixracatçılar "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizinin tammiqyaslı işə salınmasını gözləyirlər ki, bu dəhliz vasitəsilə Pakistan, Hindistan və İran bazarlarına buğda neql ediləsin. Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryol magistralı ilə Türkiyəyə taxıl daşınması üçün "Azrustrans" Rusiya-Azərbaycan birgə şirkəti yaradılıb. Bu şirkət yeni dəmiryolunun tam həcmdə yüklənməsini təmin edəcək

-Kütləvi informasiya vasitələrində Bakı-Tbilisi-Qars magistralı barədə məşhur "Şimal-Cənub" layihəsi ilə müqayisədə az söhbət gedir. Sizin fikrinizcə, bu magistralın mahiyyəti nədən ibarətdir?

-Yaxın vaxtlarda açılmış bu magistralı bəzən "Şimal-Qərb" nəqliyyat dəhlizi adlandırırlar. Ümumi uzunluğu 846 kilometr olan bu magistralın 504 kilometri Azərbaycan ərazisindən keçir. Layihəyə əsasən bu marşrutun buraxıcılıq qabiliyyəti ildə 17 milyon ton yük və 3 milyon sərnişin daşımağa imkan verəcək. Rusiya bu dəhliz vasitəsilə buğda ilə bərabər kimya məhsulları və qırıntısı qara metal da daşınmasında maraqlıdır. Yüklərin bir hissəsini daha sonra Türkiyəyə göndərmək nəzərdə tutulur. Hazırda Türkiyə ilə Rusiya arasında yük dövriyyəsinin həcmi ildə 20 milyon tondan çoxdur, lakin mövcud potensial qat-qat yüksəkdir.

-Yaxın Vaxtlarda Rusiya ilə Azərbaycan arasında hansı yeni sərnişindəşımaya marşrutları açılacaq?

-Bu marşrutlar ilk növbədə sərhədyanı regionların əməkdaşlığı və turizm ilə bağlıdır. Ötən il Rusiya Azərbaycana səfər etmiş turistlərin sayına görə birinci yərə çıxıb - 800 mindən çox. Lap yaxın vaxtlarda Mahaçqala ilə Bakı arasında birbaşa aviareys açılacaq, cari ilin payızında isə bu şəhərlər arasında gecə ekspressi işə düşəcək. Uzunluğu 2400 kilometrə yaxın olan Tver-Bakı avtobus marşrutunun işə salınması ciddi hadisədir. Bu marşrut Rostovdan, Voronejdən, Tulada və Moskvadan keçir.

Yeri gəlmişkən, turizm barədə. Rusiyalı turistlər Bakı metropoliteninin vaqonlarının yenilənməsini yəqin ki, müsbət qiymətləndirəcəklər. Moskvadakı "Metrovaqonmaş" zavodu bu ilin sonuna qədər Bakıya 30 metro vaqonu göndərə-

"Ermənistan tərəfinin addımları münafiqşənin sülh yolu ilə həllinə zərbə vurur"

"Ermənistanın təxribatçı addımları Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin sülh yolu ilə həllinə zərbə vurur. Məhz bunun nəticəsidir ki, real vəziyyət dəyişməz olaraq qalır". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva

deyib. O bildirib ki, Azərbaycan müstəqilliyinin qorunması və dünyada sülhün bərqərar olunması üçün mübarizə aparır və fəaliyyət göstərir: "Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonları işğaldan azad etmək üçün müharibəyə başlamaq heç zaman gec deyil. Amma müharibə itki, fəlakət, dağıntı deməkdir, vaxtilə çox itkilərimiz olub. Yenidən qan tökülməsinin, dağıntıların baş verməsinin tərəfdarı deyilik".

Deputat söyləyib ki, Azərbaycan tərəfi münafiqşənin həllində bütün sülh yollarından istifadə edir: "Amma bu hərbi yollunun qaçılmaz olduğu anlamına gəlmir. Əgər məsələnin sülh yolu ilə həlli mümkün olmasa, Azərbaycanın işğal altından olan torpaqlarını hərbi yolla geri qaytarmaqdan başqa yolu olmayacaq". Azərbaycanın güclü ordusunun olduğunu xatırladan S. Fətəliyeva qeyd edib ki, ordumuz müasir texnika və avadanlıqla təchiz olunub: "Bu da o deməkdir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını düşmənin işğalından azad etmək üçün həm mənəvi, həm də hərbi nöqtəyi nəzərdən hazırdır".

Məzahir Pənahov Qazaxıstanda seçkiləri müşahidə edəcək

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahovun başçılıq etdiyi geniş nümayəndə heyəti 2019-cu il iyunun 9-da Qazaxıstan Respublikasında keçiriləcək növbədənə prezident seçkilərini müşahidə etmək məqsədilə bu ölkəyə səfər edib. SİA-nın verdiyi məlumata görə, Qazaxıstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Berik İmaşevin dəvətinə əsasən gerçəkləşdirilən səfər çərçivəsində M.Pənahovun Qazaxıstanlı həmkarı və digər rəsmi şəxslərlə bir sıra görüşlər keçirməsi, ali seçki qurumları arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinin perspektivləri və qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər ətrafında müzakirələr aparılması nəzərdə tutulur.

Müdafiə Nazirliyinin Baş İdarələrindən birinin Komanda İdarəetmə Mərkəzinin yeni inzibati binası istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin təsdiq etdiyi Azərbaycan Ordusunun modernizasiyası planına əsasən həyata keçirilən fəaliyyətlər davam etdirilir. İyunun 6-da Müdafiə Nazirliyinin Baş İdarələrindən birinin Komanda İdarəetmə Mərkəzinin yeni inzibati binasının açılış mərasimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirləblər ki, müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun iştirakı ilə Mərkəzin fəaliyyəti və xidmətin təşkili barədə brifinq keçirilib. Məruzə olunub ki, Mərkəz yüksək texnologiyalı bütün kommunikasiya xətləri və digər zəruri avadanlıqlarla təchiz edilmiş inzibati və xidməti iş otaqlarından ibarətdir.

Komanda İdarəetmə Mərkəzinin əsas təyinatı bilavasitə tabelikdə olan qüvvə və vasitələrin dayanıqlı idarə edilməsi, digər qoşun növləri ilə qarşılıqlı əlaqənin təmin olunması, qoşunlardan və qərargahlardan daxil olan məlumatların təhlil olunaraq yuxarı komandanlığa təqdim edilməsidir. Hər bir istiqamət üzrə əməliyyat şəraiti optik-elektron müşahidə vasitələri ilə daim nəzarətdə saxlanılır, hava və suüstü şəraitə nəzarət işə qoşun növlərinin qüvvə və vasitələri ilə qarşılıqlı fəaliyyətdə fasiləsiz həyata keçirilir.

-Dmitri İvanoviç, Siz Salmanovun şəxsiyyətinə necə münasibət bəsləyirsiniz?

-Mən əslən sibirli olduğum üçün fəxr edirəm ki, Fərman Salmanov 60 il bundan əvvəl bəzi alimlərin şübhəsinə rəğmən, Yuqrada böyük neft yataqlarını kəşf etməklə Sibir torpağının gələcək inkişafının bünövrəsini qurub. Təsədüfi deyil ki, Surqut sakinləri vaxtilə bu böyük neftçinin yaşadığı evi qayğı ilə qoruyurlar. Salmanovun kəşf etdiyi 130-dan çox neft və qaz yatağı ölkəmizin müasir neft-qaz kompleksinin əsasını təşkil edib. Azərbaycanda doğulmuş Fərman Qurban oğlu həyatının 30 ildən çox hissəsini Sibirə həsr edib. Buna görə də Salmanovun taleyi müəyyən mənada Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin möhkəmliyinin təsdiqi olub. Əlbəttə, Surqut aeroportuna bu neftçinin adının verilməsi həm ölkələrimizin ikitərəfli münasibətlərinin tarixi təməlini xatırladır, həm də bu münasibətlərin gələcək inkişafı üçün xüsusi ab-hava yaradır.

-Siz Rusiya ilə Azərbaycan arasında iqtisadi sahədə tərəfdaşlığın bugünkü səviyyəsini necə səciyyələndirərdiniz?

-Bizim əməkdaşlığımız getdikcə daha artıq dərəcədə xammal layihələrlərdən sənaye sahəsində qarşılıqlı fəaliyyətə tərəf inkişaf edir. xidmətlər, turizm və nəqliyyat kommunikasiyaları sahəsində genişmiqyaslı investisiyalar qarşılıqlı nüfuz edir. Regionlararası kooperasiya şəbəkəsi yaranıb, Azərbaycanın regionları Rusiya Federasiyasının subyektləri ilə birbaşa sazişlər bağlayır, Rusiyanın 72 regionunu təmsil edən şirkətlər Azərbaycana öz məhsullarını göndərir. Bu il onuncu, yubiley regionlararası forumu keçiriləcək. Bu fakt çox şeydən xəbər verir. Bu gün Azərbaycan Rusiyanın Cənubi Qafqazda aparıcı ticarət tərəfdaşdır, 2018-ci ildə Rusiya ilə Azərbaycan arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmi Rusiyanın Gürcüstan və Ermənistan ilə ticarətinin ümumi həcmindən çox olub. Bu göstəriciyə nail olmaq üçün biz gömrük və sərhəd prosedurlarını optimallaşdırmağa yönəlmiş çox iş görmüşük: məsələn, Rusiya ilə Azərbaycan ilə sərhəddə yüklərin 87 faizi elektron şəkildə sənədləşdirilir.

-Yükdaşımaldan söz düşmüşkən, bu sahədə vəziyyət necədir?

-2019-cu ilin birinci rübünün yekunlarına əsasən yükdaşımaların həcmi 25 faiz artıb. Kənd təsərrüfatı mövsümünün başlanması ilə əlaqədar aqrar məhsulla-

Azərbaycan 190 ölkə arasında 25-ncidir

Yaxud Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi və hüquqi-institusional islahatlar və əldə olunan uğurlar beynəlxalq səviyyədə təqdir olunmaqdadır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi və hüquqi-institusional islahatlar nəticəsində, ölkəmizin inkişafı dinamik karakter alıb, əldə olunan uğurlar isə, beynəlxalq səviyyədə təqdir olunmaqdadır. Xüsusilə də, Azərbaycanda perspektiv inkişafı ilə bağlı strategiyasının işlənilməsi ölkəmizin gələcək uğurlarına yeni bir reallıq kimi baxılır.

Məsələn, İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi "Doing Business-2020" islahatlarına dair növbəti icmalını hazırlayıb. İcmalda 11 indikator üzrə aparılan islahatlar barədə ətraflı məlumatlar təqdim olunur. Vurğulanır ki, sözügedən dövrdə ölkədə biznes mühitinin əlverişliliyinin daha da artırılması üçün vergi və gömrük islahatları davam edib, onlayn vahid ixrac ərizəsi, yaşıl dəhliz, elektron məhkəmə, tikintidə "Bir pəncərə", biznesə başlamaq, elektrike çıxış, kreditlərə əlçatanlıq, müqavilələrin icrası, əmlakın qeydiyyatı sahələrində mühüm islahatlar həyata keçirilib.

İcmalda bildirilir ki, Dünya Bankı tərəfindən hazırlanan "Doing Business-2019" hesabatında Azərbaycan 190 ölkə arasında 32 pillə irəliləyərək, 57-ci pillədən 25-ci (o cümlədən, biznesə başlamaq üzrə 18-ci pillədən 9-cuya, tikinti üçün icazələrin alınması üzrə 161-ci pillədən 61-ci, elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulmaya görə 102-ci pillədən 74-cü, əmlakın qeydiyyatı üzrə 21-ci pillədən 17-ci, kreditlərin alınmasına görə 122-ci pillədən 22-ci, kiçik investorların maraqlarının qorunmasına görə 10-cu pillədən 2-ci, vergilərin ödənilməsi üzrə 35-ci pillədən 28-ci, müflisləşmənin həllinə görə 47-ci pillədən 45-ci) yerə yüksəlib.

Biznesə başlamaq sahəsində ("Doing Business" üzrə bal 96,14) əgər əvvəl onlayn qeydiyyat üçün elektron imza tələb edilirdisə, indi buna ehtiyac yoxdur. Eləcə də, əvvəllər tələb edilən işçilərin Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində qeydiyyatdan keçirilməsinə də lüzum qalmayıb. İndi işçilər qeydiyyat tamamlandıqdan dərhal sonra fəaliyyətə başlaya bilərlər. Onlayn qeydiyyat üçün tələb edilməyən prosedurlar sırasında "ASAN İmza" da var. Asanlaşdırılan prosedurlardan digərləri isə, Vergilər Nazirliyinin saytında FİN nömrə daxil etməklə, onlayn qeydiyyatın vahid platformada aparılması, həmçinin, işə götürüləcək şəxslər barədə məlumatların onlayn qeydiyyat ərizəsinə daxil olunmasıdır. Daha vacib bir məqam: bu gün Azərbaycanda biznesə başlamaq üçün bir prosedur, yarım gün və 0 manat lazımdır. Halbuki əvvəl bu iş üçün 3 prosedur, 3,5 gün və 90 manat xərc tələb edilirdi.

Tikinti üçün icazələrin alınması ("Doing Business" üzrə bal 73,1) sahəsində də kifayət qədər islahatlar aparılmışdır. Bu islahatlar nəticəsində, tikinti şirkətinin elektron müraciət əsasında 15 iş günü müddətinə icazə verən orqandan cavab almaq hüququ yaranmışdır. İndi Fövqəladə Hallar Nazirliyi özülquraşdırma işlərinin yoxlanmasını, eləcə də, yekun yoxlama və istismara hazırlıq aktının verilməsini bir iş günü ərzində təmin etməklə, "Azərsu" ASC 7 gün müddətinə obyektin su xəttinə qoşulmasını həyata keçirməli, icazəverən orqan elektron müraciət sistemi əsasında qanunvericiliyə əsasən, müvafiq sənədlərlə istismar üçün müraciət edən şirkətə 10 gün ərzində cavab verməli, Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrində qeydiyyat isə, 4 günə başa çatdırılmalıdır.

İndi icazəverən orqan tərəfindən təqdim edilmiş sənədlərin yoxlanılmasına 2, tikinti layihəsinin şəhərsalma sənədlərinə uyğun-

luğu barədə komitə tərəfindən rəy verilməsinə 5, ümumilikdə, tikintiyə icazə almaq üçün isə 1 iş günü kifayət edir. Beləliklə, islahatlardan sonra tikinti aparmağa icazə almaq üçün prosedurların sayı 18-dən 7-yə, günlərin sayı 116-dan 38-ə, çəkilən xərcin məbləği 6566 manatdan 1595-ə endirilib.

Elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulma ("Doing Business" üzrə bal 77,27) sahəsində həyata keçirilən yeniliklər də yalnız istehlaqçıların xeyrinədir. Bu islahatlar sahəsində sözügedən sahə üzrə prosedurların sayı 7-dən 2-yə, həmin işə sərf olunan günlərin sayı 41-dən 20-yə düşmüşdür. Nəticədə sahibkarların şəbəkəyə qoşulmaq üçün müraciət imkanları artıb. İndi onlar şəbəkəyə qoşulmaq üçün "ASAN Kommunal" mərkəzləri ilə yanaşı, "KOB evləri"ne də müraciət edə bilərlər. Bundan əlavə, elektrik təchizatı şəbəkələrinə daha da təkmilləşdirilmiş elektron müraciət əsasında qoşulmaq mümkündür. Həmin sahədə həyata keçirilən islahatların bir xeyri də şəbəkələrin sahibkarlarla təmasının minimuma endirilməsidir.

Əmlakın qeydiyyatı ("Doing Business" üzrə bal 84,63) üzrə də Azərbaycanın 190 ölkə sırasında 17-ci olması mütərəqqi yeniliklərdən xəbər verir. Əgər əvvəllər bu iş üçün Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətindən "Yüklülük (Məhdudiyət)" haqqında arayış tələb olunurdusa, indi yalnız notarius müraciət etmək kifayətdir. Notarius özü onlayn qaydada DƏDRX-dən həmin arayışı əldə edə bilər. Yaxud əvvəl alqı-satqı aktı bağlandıqdan sonra, hazırda alqı-satqı əsasında əmlak üzərində alıcının hüququ dərhal dövlət qeydiyyatına götürülür və ona onlayn qaydada elektron çıxarış göndərilir ki, bu da kağız çıxarışın ləğv olunması deməkdir. Ən nəhayət, indi əmlakın qeydiyyatı üçün prosedurların sayı 3-dən, günlərin sayı isə 5,5-dən 1-ə düşüb. Bütün bu işlərlə bağlı xidmətlər isə "Əmlak Xidmətləri Məkanı"nda aparılır.

Kreditlərin alınması ("Doing Business" üzrə bal 80) sahəsində də Azərbaycan kifayət qədər önə keçib. Ölkəmizin layiq görüldüyü 22-ci yer bu sahədə aparılan real islahatların obyektiv göstəricisidir. Məhz bu islahatlar sayəsində ölkəmiz üzrə hüquqi nor-

ma indeksi 8-dən 12-yə, kredit bürosunun və kredit reyestrinin əhatə dairələrinin hər biri 41,5 faizdən, müvafiq olaraq, 45 və 42,13 faizə yüksəlib.

Azərbaycanın "Doing Business"də layiq görüldüyü ən yüksək pillə - 2-ci yer və 81,67 bal kiçik investorların maraqlarının qorunması sahəsi üzrədir ki, bunu da təsadüfi hesab etmək olmaz. İcmalda bildirilir ki, bu sahədə aparılan islahatlardan sonra səhmdarlar həyata keçirilən əməliyyatlar nəticəsində, vurulan zərərlər üzrə maraqlı direktoru, eləcə də, digər direktorları məsuliyyətə cəlb edə bilərlər. Bundan əlavə, səhmdarın uğurlu iddiası nəticəsində, məhkəmənin əməliyyatı (əqdi) ləğv edə bilmək imkanı var. Sözügedən sahədə digər müsbət hal məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin aktivlərinin 51 faizinin satıldığı zaman MMC-nin iş-tirəçilərinin razılığına tələb olunmasıdır. MMC-nin 50 faiz iştirak payını alan alıcı tərəfindən isə, digər səhmdarlar üçün tender elan edilməlidir. Bütün bu sahələr üzrə göstəricilər hesabata əhatə etdiyi dövr ərzində xeyli yüksəlib.

Vergilərin ödənilməsi sahəsində ("Doing Business" üzrə bal 85,23) də Azərbaycanın layiq görüldüyü yer - 28-ci pillə kifayət qədər yüksək hesab edilməlidir. Bunun bir çox səbəbləri var. Həmin səbəblər sırasında işgötürən tərəfindən ödənilən sosial sığorta haqqının dərəcəsinin 22 faizdən 15 faizə endirilməsini, ƏDV-nin qaytarılması ilə bağlı vergi orqanlarına təqdim olunmalı ərizənin elektronlaşdırılmasını, vergi ödəyiciləri üçün əvəzləşdirilən vergi məbləğinin hesabata dövrü ərzində hesablanmış rəqəmdən artıq olan hissəsinin vergi ödəyicisinin vergi və gömrük orqanlarına elektron formada ərizəni verdiyi vaxtdan 4 aydan gec olmayaraq qaytarılmasını, eləcə də, ƏDV-nin 3 ay ərzində geri qaytarılması müddətinin aradan qaldırılmasını göstərmək mümkündür. Bunlardan əlavə, əgər əvvəllər sosial sığorta ödənişləri, mənfəət vergisi və ƏDV-ni ödəmək üçün cəmi 159 saat vaxt tələb edilirdisə, indi həmin rəqəm 113 saata enmişdir. Eyni zamanda, sosial sığorta ödənişlərinin mənfəətdəki xüsusi çəkisinin azalması da qeyd olunmalıdır. İndi həmin

rəqəm 24,82 deyil, 20,29 faizdir.

"Doing Business" üzrə balı 77,04 olan və reyting cədvəlində 84-cü pillədə duran sərhəddə ticarət sahəsi üzrə də ölkəmizdə ciddi islahatlar aparılmışdır. Həmin islahatlar sayəsində xarici ticarət təşkilatları üçün daha əlverişli biznes mühiti formalaşmış, gömrük nəzarəti və rəsmiləşdirilməsinin daha operativ, şəffaf tətbiq olunması ilə fiziki gömrük yoxlamaları minimuma enmiş, biznesin dövlət tənzimləmə mexanizminin səmərəliliyi artmış, mövcud resurslardan daha optimal istifadə təmin edilmişdir.

Müqavilələrin icrasının təmin edilməsi ("Doing Business" üzrə bal 67,51) sahəsində də, Azərbaycan xeyli təcrübə toplamışdır. Məhz bu təcrübə hesabına reyting cədvəlində 40-cı olan ölkəmizdə kiçik iddiaların meyarları və kiçik iddialara münasibətdə sadələşdirilmiş prosedur qanunvericilikdə təsdiq edilmiş, məhkəmə prosedurlarının tənzimlənməsi standartları daha da təkmilləşdirilmiş, "Mediasiya haqqında" normativ hüquqi baza yaradılmış və inzibatçılıq qaydaları tətbiq olunmuş, eləcə də, digər tədbirlər həyata keçirilib.

Reyting cədvəlində 45-ci olduğumuz müflisləşmənin həllinə ("Doing Business" üzrə bal 63,79) gəldikdə, bu sahədə də islahatların nəticələri (ipoteka predmetinin həm hərəcə, həm də elektron qaydada keçirilən açıq bazarda satılması, ipoteka predmetinə tutmanın yönəldilməsi hüququ ilə bağlı ipoteka üzrə öhdəliyin icrasının ümumi deyil, konkret müddətə - 60 təqvim günü və daha çox gecikdirilməsinin qanunvericilikdə təsbit olunması, ipoteka predmetinə tutmanın yönəldilməsi üzrə mexanizmlərin konkretləşdirilməsi və qeyri-müəyyənliklərin aradan qaldırılması, eləcə də, təkrar hərəcənin keçirilmə müddətinin 45 gündən 20 günə endirilməsi və s.) xüsusi vurğulanmalıdır.

Bir sözlə, görüldüyü kimi, Azərbaycan bu gün dünyada inkişaf nümunəsi olaraq, görülməkdədir. Ölkəmizin əldə etdiyi nailiyyətlər və uğurlar isə, model olaraq, digər dövlətlərə nümunə kimi təqdim edilir.

8 iyun 2019-cu il

Mariya Zaxarova: “Bakı mənim məmnuniyyətlə gəldiyim yerlərin siyahısına daxildir”

Bakı mənim daim böyük məmnuniyyətlə gəldiyim yerlərin siyahısına daxildir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Rusiya XİN-in rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova Moskvada keçirilən brifinqdə “Moskva-Baku” portalı jurnalistinin UEFA Avropa Liqasının Bakıdakı finalının siyasiləşdirilməsi cəhdləri barədə sualını şərh edərkən bildirib. M.Zaxarova qeyd edib ki, Rusiya XİN idmanın siyasiləşdirilməsinə qarşı çıxır:

“Biz bir tərəfdən idmanda siyasiləşdirmələrə adət etməliyik, digər tərəfdən isə bu, o demək deyil ki, biz bununla razılaşmalıyıq. İdman tədbirlərinin siyasiləşdirilməsi xüsusən də BMT tərəfindən müəyyən edilən sənədlərlə, ölkələrin ikitərəfli, çoxtərəfli razılaşmaları ilə ziddiyyət təşkil edir. İdman ayırmağa deyil, birləşdirməyə yönəldilməlidir”.

Bakıya məmnuniyyətlə gəldiyini bildiren RF XİN-in nümayəndəsi deyib: “Bakını təhlükəli şəhər adlandıra bilmərəm. Mən bu şəhərə məmnuniyyətlə gəlirəm. Mən Bakıya həm Xarici İşlər Nazirliyinin

əməkdaşı kimi getmişəm, eyni zamanda, hansısa qeyri-rəsmi tədbirlərdə də iştirak etmişəm. Azərbaycan paytaxtında son 10 ildə baş verən dəyişikliklər məni heyretləndirdi və bu barədə daim danışırım. Bakı mənim daim məmnuniyyətlə gəldiyim yerlərin siyahısına daxildir”.

M.Zaxarova, həmçinin Rusiya və Azərbaycanın xarici siyasət idarələri arasındakı sıx əməkdaşlığı da qeyd edib. “Ötən ilin sonunda Sergey Lavrov Bakıya səfər etdi, bu il Azərbaycanın Xarici İşlər naziri iki dəfə - aprelin 4-də və 16-da Moskvada oldu. Diplomatları-

mız arasında əlaqələr işçi səviyyəsində saxlanılır. Biz sözsüz ki, XİN-lərərası birgə məsləhətləşmələrin keçirilməsi praktikasını davam etdirməyə köklənmişik”, - deyərək M.Zaxarova ölkələrimiz arasında müntəzəm olaraq müxtəlif səviyyəli dialoqların dəstəklənməsini də əlavə edib. “Bildiyiniz kimi,

ölkələrimiz arasında müxtəlif səviyyələrdə və müxtəlif formatlarda müntəzəm siyasi dialoq dəstəklənir. Buraya tək cəmiyyətlə yanaşma formatı, beynəlxalq meydanlarda qarşılıqlı fəaliyyət formatları deyil, həm də yüksək səviyyəli Rusiya, Azərbaycan, İran görüşünün formatı da daxildir. Bu formatda iş davam

edəcək. Bizim funksional səlahiyyətlərimiz bölüşdürüldüyü üçün ümumi anons verə bilmərəm. Lakin deyə bilərəm ki, bu format fəal şəkildə mövcuddur. Sözsüz ki, fəaliyyətini davam etdirəcək. Gələcək görüşlərin substantiv məzmununun müəyyən edilməsi üçün işlər gedir. İqtisadi əməkdaşlıq üzrə parlamentlərarası komissiya fəal işləyir. Komissiyaya Rusiyanın iqtisadi inkişaf naziri və Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri başçılıq edirlər, onların rəhbərlik etdikləri müvafiq qurumlar arasında müntəzəm məsləhətləşmələr aparılır”, - deyərək Zaxarova bəyan edib.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasının perspektivləri barədə suala cavab verən XİN-in rəsmi nümayəndəsi bildirib ki, Rusiya XİN “regionda uzun illər davam edən böhranın nizamlanması istiqamətində işi irəlilətmək üçün əlindən gələni edir”.

“Azərbaycan gec-tez öz torpaqlarını azad edəcək”

“Azərbaycan torpaqlarını işğal edən Ermənistan daima qorxmalıdır. Çünki Azərbaycan gec-tez öz torpaqlarını azad edəcək. Bu baxımdan, Türkiyə və Azərbaycanın birgə hərbi təlimindən ermənilərin indi təşviş keçirməsi də yeni bir məsələ deyil. Aprel hadisələri isə ermənilərin qorxu hissini təzələdi. Praktiki şəkildə göstərdi ki, Azərbaycan ordusu öz torpaqlarını azad etməkdə israrlıdır”. Bunu SİA-ya açıqlamasında ehtiyatda polkovnik, hərbi ekspert Şair Ramaldanov deyib.

Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığına gəlincə, hərbi ekspertin sözlərinə görə, bizim nəinki hərbi, digər sahələrdə də münasibətlərimiz yüksək səviyyədədir: “Bu ölkənin hərbiçilərinin Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin formalaşmasında özünəməxsus yeri var. Bilirsiniz ki, müstəqilliyin ilk illərində kadr çatışmazlığı zamanı Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin mütəxəssisləri, zabitləri Azərbaycanın kadr potensialının hazırlanmasında yaxından iştirak ediblər. Biz Türkiyə hərbiçiləri ilə mütəmadi olaraq əməkdaşlıq edirik, birgə təlimlər keçirik. Keçən il keçirilən Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan üçtərəfli hərbi təlimini də qeyd edə bilərik. Azərbaycan-Türkiyə hərbi təlimləri isə demək olar ki, ildə bir neçə dəfə

keçirilir. Təbii ki, bu təlimlər nəzərdə tutulan plana uyğun şəkildə həyata keçirilir. Burada qarşıya qoyulan məqsəd isə həm Azərbaycan, həm də Türkiyə silahlı qüvvələrinin təlimlərdə iştirak edən heyətinin bilik və təcrübəsinin artırılmasına istiqamətlənib. Təlimdə iştirak edən birləşmələrinin qərargahları tərəfindən birgə planların hazırlanması, hərbiçilər arasında koordinasiyanın təmin edilməsi, eləcə də onların döyüş tapşırıqları ilə bağlı vərdislərə yiyələnməsi və digər məsələlər diqqət mərkəzində olur”.

Ş.Ramaldanov əlavə etdi ki, bu gün Türkiyə güclü silahlı qüvvələrə sahibdir və NATO üzvüdür: “Əgər bu gün Azərbaycan qardaş ölkənin silahlı qüvvələri ilə müştərək fəaliyyət göstərsə, birgə təlimlər keçirsə, bu, o deməkdir ki, mövcud silahlı qüvvələrimizin dünyanın ən güclü orduları ilə birgə hərbi təlimlər keçməsinə imkan verir. Bu, həm də Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin inkişafının göstəricisidir. Eyni zamanda qeyd etdim ki, Azərbaycan və Türkiyənin birgə hərbi təlimləri gələcəkdə hər hansı birgə fəaliyyət üçün bir platformadır”.

“Fransa məhkəməsi ermənilərin bütün cəhdlərinin üzərindən xətt çəkdi”

“Ümumiyyətlə, mən hər zaman demişəm ki, biz özümüz bir qədər daha çalışsın olsaq çox məsələləri həll edə bilərik. Əlbəttə ki, biz çox zaman susuruq və onda da məsələnin həllinə nail olmaq çətinləşir. Bu baxımdan mən düşünürəm ki, Fransa inzibati məhkəməsinin bu ölkənin Arnüvill şəhəri (Val Duaz departamenti, Parisin ətrafı) ilə Azərbaycanın işğal altında olan Xocavənd rayonu arasında imzalanmış “Dostluq haqqında xartiya”ni ləğv etməsi əslində qalanda bizim üçün bir həyəcan signalı olmalıdır. O mənada ki biz ona baxıb örnək

götürməli və çalışmalıyıq ki, bənzər məhkəmə qərarları daha da çoxalması olsun”. Bunu SİA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Azər Həsərov deyib.

“Yeni Azərbaycanın ədalətli mövqeyini hətta hansısa ölkənin ən adi bir məhkəməsində belə biz sübuta yetirə bilərik, bu artıq bizim qələbəmizdir. Eyni zamanda həm də Azərbaycana yanaşmada heç də hamının qərəzli və ikitərəfli yanaşmasının olmadığını göstəricisidir. O baxımdan düşünürəm ki, Fransa məhkəməsinin məlum qərarı bütövlükdə Azərbaycanın milli vətənpərvər kəsimini bir qədər də hərəkətləndirməlidir. Təbii ki, burada dövlət qurumlarımızın üzərinə də vəzifələr düşür. Onlar da öz vəzifələrini uyğun şəkildə əl-ələ verərək xüsusən də vətəndaş cəmiyyəti fəalları, diaspor nümayəndələri ilə birlikdə həyata keçirərsə bu cür qərarların sayı çoxalmış olacaq. Bu isə birbaşa ermənilərə zərbə deməkdir. Yəni onların əsassız iddialarının dünyanın ayrı-ayrı ölkələrindən rədd edilməsi demək olacaq”, - deyərək, A.Həsərov fikrini tamamlayıb.

“Hərbi təlimlər Ermənistanı həddindən artıq narahat edir”

Arzu Nağıyev

“Naxçıvanda keçirilən hərbi təlimlər Ermənistanı həddindən artıq narahat edir. Düşməni ən çox narazı salan məsələ isə NATO standartlarına uyğun olan Türkiyə-Azərbaycan hərbi təlimləridir”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Arzu Nağıyev deyib. Sözügedən təlimlərin tək Ermənistan tərəfindən deyil, Ermənistanda olan Rusiya ordu kontingenti tərəfindən də diqqətlə izləndiyini deyən siyasi şərhçi söyləyib ki, onlar hesab edir ki, 2018-ci ildə heç bir itki vermədən həyata keçirilən Günnüt əməliyyatı istənilən vaxt təkrar oluna bilər.

Onun sözlərinə görə, lakin Ermənistan ərazisinə istənilən müdaxilə KTMT üzvü olan bir dövlətin ərazisinə olduğu müəyyən qaydaların pozulması kimi də dəyərləndirilə bilər:

“Buna görə onları bir az bu məsələdə özlərini rahat hiss edirlər. Lakin Günnüt əməliyyatından sonra Ermənistan ordusunda istefalar və həbslər başlandı. Hətta son vaxtlar Paşinyan hakimiyyəti Lələtəpə və Günnüt əməliyyatına görə yenidən istintaq bərpası ilə əlaqədar bəyanatla çıxış edir və yenidən buna parlament komissiyası səviyyəsində baxılmasını tələb edir. İrəvan-Yexaqnadzor-Gorus-Laçın-Xankəndi yolunun nəzarətə götürülməsi Ermənistan tərəfindən daşınan hərbi texnikalara nəzarət, bu ərazilərdə olan terrorist qrupları və işğalçı ordunu blokada salmağın mümkünlüyü deməkdir”. A.Nağıyev qeyd edib ki, erməniləri qorxudan amillərdən biri də Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun çox müasir texnikaya malik, taktiki təlimlərdən keçmiş, eyni zamanda yüksək peşəkar kadr potensialına malik olmasıdır.

Yay turizmi üçün ideal məkan - Naxçıvan

Qarşından isti yay günləri gəlir. Yay aylarının qızmar günlərində zirvəsi qarla örtülən dağlar, dərələrdən şırıll-şırıll axan çaylar, al-əlvan çiçəklərlə bəzənmiş yamyaşıl yamaclar, qoyunda minlərlə növbəöv ağaca, müxtəlif canlılara yer vermiş meşələr. Yay turizmi üçün ideal məkan olan Naxçıvan Muxtar Respublikasına səyahətə gələn hər bir qo-

safədə uca dağları, bir az sonra yamaqlara sərilmiş meşələri, kükrəyən dağ çaylarını, yaşıl çəmənleri, qısa müddət sonra düzənlikləri, abadlaşmış elləri-obaları görmək mümkündür.

Yayda insanların kütləvi şəkildə üz tutduqları füsunkar təbiətə malik olan Şahbuz rayonunun incisi olan Batabatın meşələrinə, meyvə bağlarının diyarı Ordubadın, barlı-

bərəketli torpaqları, zəhmətkeş, qonaqpərvər insanları ilə seçilən Şərurun yaylarına yaxınlaşdıqca oksigen dolu təmiz havanın serinliyi şəhərin 40 dərəcə istisindən yenicə xilas olmuş insanı məst edir. Dağların əzəmətli mənzərəsini tamamlayan yamyaşıl xalının sehrlı naxışları bu gözəlliyə biganə qalmayan hər kəsi özünə heyran buraxır.

Alınmaz qala bürcləri kimi yalçın qayaları, yol üstündə qaynayan buz bulaqları, əzəmətli Haçadağı, Xan Arazı, Arpaçayı, insanı valeh edən "Üzən adası", Zor bulağı, Pəzməri şələlesi, Göy gölü muxtar respublikanın təbiət gözəlliyinin simvolları sırasındadır. Bəlkə də buna görə muxtar respublikaya səyahət edən turistlər qədim yurdumuzu təbiət möcüzəsi adlandırırlar. Ya-

naq bütün bunları öz gözləri ilə görə bilər.

AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosu xəbər verir ki, vaxtilə ərazisinin yalnız 0,6 faizi yaşıllıq olan, bu gün isə artıq 20 faizi yaşıllığa bürünən Naxçıvanın füsunkar təbiətini fərqləndirən əsas xüsusiyyətlərdən biri də onun monoton olmamasıdır. Burada təbiət dəyişkən, canlı, dinamikdir, hər addımda yeni mənzərə ilə qarşılaşırsan. Yaxın mə-

şayış məntəqələri başdan-başa abadlaşan, yolları göz oxşayan bu diyara gələn hər bir qonaq burada gözəl istirahət edir, xoş xatirələrlə geri qayıdır. Dincəlmək üçün xarici ölkələrə deyil, onlardan qat-qat gözəl və daha sərfəli olan ölkəmizin turizm məkanlarına, o cümlədən qədimliyi, müasirliyi və zəngin təbiəti ilə hər kəsi heyran edən Naxçıvana üz tutmağınızı tövsiyə edirik.

8 iyun 2019-cu il

15 İyun Milli Qurtuluşumuzun şərəf salnaməsi

Bu təqvim Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb və xalqımız üçün bundan əziz bayram yoxdur

15 İyun Milli Qurtuluş Günü, sadəcə, təqvim bayramı deyil, böyük ictimai - siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. Vətəni, xalqını sevən, həmin çətin, ağırlı günlərin dəhşətlərini yaşayan, hadisələri gözləri ilə görən insanlar üçün 15 iyun əsl qurtuluş və Azərbaycan xalqının ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində, gələcəyində müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqına arxa və dayaq olan bir insan - HEYDƏR ƏLİRZA OĞLU ƏLİYEV DİR!

Azad BALAYEV,
YAP Balakən rayon
təşkilatının sədri

O da bəllidir ki, müstəqilliyimizin ilk illəri Azərbaycan xalqı üçün çox ağır dövr olub. Tale elə gətirib ki, 1991-1993-cü illər, müstəqilliyimizin ilk illərinə təsadüf etsə də, ölkəmizin müasir tarixində hərəmərclik, özbaşınalıq, avantürüst eksperimentlər dövrü kimi xatırlanır. Bütün bunlar isə həmin dövrlərdə yeni yaradılmış müstəqil dövlətə liderlik xüsusiyyətlərinə malik olmayan, siyasi hadisələrə qiymət vermək, gələcəyi görmək imkanla-

rından məhrum olan, adi vəziyyətdən belə çıxış yolu tapmağa qadir olmayan şəxslərin rəhbərlik etmələri ilə əlaqədar baş verirdi.

Sağlam düşüncəli insanlar - ziyalılar AXC-Müsavat hakimiyyətinin Azərbaycanı uçuruma apardığını görürdülər

Belə bir məqamda isə, yalnız bir çıxış yolu var idi. Bu çıxış yolu görkəmli siyasi və dövlət xadimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisin Sədri, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri Heydər Əliyevin Bakıya dəvət olunmasından ibarət idi. Azərbaycan dövlətçiliyinin gələcəyindən narahatlıq keçirən ziyalılar Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciət etdilər. Əlbəttə ki, sağlam düşüncəli insanlar, ziyalılar AXC-Müsavat hakimiyyətinin Azərbaycanı uçuruma apardığını görürdülər. Ona görə də, onlar haqlı olaraq, hesab edirdilər ki, bu vəziyyətdən xalqı yalnız Heydər Əliyev kimi lider xilas edə bilər. Bu müraciətləri nəzərə alaraq, Azərbaycan xalqının böyük oğlu 1993-cü il iyunun 9-da Bakıya döndü. Bu

dönüş xalqın istəyi və tarixin zərurəti idi. Bu qayıdış insanların qəlbinə bir inam və rahatlıq toxumu səpdi və ölkənin xilas olduğuna inamı artırdı. Beləliklə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə Bakıya qayıdaraq, Azərbaycan Parlamentinin Sədri seçildiyi gün - 15 iyun, tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu. Bu təqvim Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb və xalqımız üçün bundan əziz bayram yoxdur. Çünki 15 iyun olmasa idi, nə Azərbaycan, nə də müstəqil dövlət olmayacaqdı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycan dövlətini, müstəqilliyini, xalqımızın qururunu, tarixini və bu gününü özünə qaytardı.

Müstəqil Azərbaycanın idarəçilik sükkanı Dahi Öndər Heydər Əliyevin siyasi varisi Cənab İlham Əliyevin əlindədir

Bu il Azərbaycan müstəqilliyinin 28-cü ilini yaşayır. Ötən illər ərzində, Azərbaycan böyük inkişaf yolu keçib. Məhz ölkəmizin inkişaf strategiyası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilib və Azərbaycanda Dahi Öndər Heydər Əliyev siyasətinin alternativ yoxdur. Bu baxımdan, qazanılan bütün nailiyyətlərin əsasında Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən siyasi kurs və Prezident İlham Əliyevin bu siyasi kursu uğurla davam etdirməsi faktı dayanır. Bu günün fəvqündən baxanda, Azərbaycanın gələcəyi işıqlı və firavan görünür. Çünki müstəqil Azərbaycanın idarəçilik sükkanı Dahi Öndər Heydər Əliyevin siyasi varisi Cənab İlham Əliyevin əlindədir.

Bu gün Prezidentimiz İlham Əliyevin bu siyasəti uğurla həyata

keçirməsi nəticəsində, Azərbaycan dünyanın dinamik inkişaf edən, müasirləşən və modernləşən dövlətinə çevrilib. Ötən dövr ərzində möhtəşəm iqtisadi uğurlara imza atılıb. Bunu tək Azərbaycan vətəndaşları yox, bu faktı bütün dünya təsdiq edir. Azərbaycana səfər edən hər bir şəxs ölkəmizdə gedən inkişafa heyran qalır. Hətta bir sıra beynəlxalq ekspertlər

ölkəmizdə təkə yoxsulluğun səviyyəsinin son illərdə azalması faktoruna söykənərək, Azərbaycanı inkişaf etməkdə olan yox, inkişaf etmiş ölkələrin sırasına daxil edirlər. Ölkəmizdə gedən inkişaf həm geniş spektrlidir, həm də bütün regionları əhatə edir. Bu da çox önəmli bir amildir. Yeni inkişaf tək paytaxtla məhdudlaşmır. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı qəbul edilən proqramlar olduqca böyük əhəmiyyətə malikdir.

Bu reallıqlar isə xalqımızı və dövlətimizi daha uca zirvələrə doğru yüksəldir

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikası misli görünməmiş sosial-iqtisadi inkişafa nail olub, regionda lider ölkə statusunu qazanıb və sosial islahatlar paketi uğurla icra olunur. Azərbaycan hazırda Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində özünəməxsus xüsusi yeri olan önəmli bir dövlətdir. Ölkəmizdə çox uğurla həyata keçirilən iqtisadi siyasətin nəticəsidir ki, dünyada tüğyan edən global böhran Azərbaycana təsir göstərə bilmir və başqa ölkələrdən fərqli olaraq, respublikamızda dinamik artım davam edir, böyük maliyyə tutumlu layihələr həyata keçirilir, investisiya qoyuluşu genişlənir, əhalinin sosial rifah halı yaxşılaşır. Bütün bu reallıqlar isə xalqımızı və dövlətimizi daha uca zirvələrə doğru yüksəldir.

ABŞ Konqresinin üzvü Azərbaycanın milli bayramı ilə bağlı bəyanatla çıxış edib

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının demokrat üzvü, Azərbaycan üzrə İşçi Qrupun həmsədri, Tennesi ştatını təmsil edən Stiv Kohen Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü'nün 101-ci ildönümünü münasibətilə bəyanatla çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Konqres üzvü bəyanatında Azərbaycanın 1918-ci ildə müsəlman aləmində ilk demokratik, dünyəvi parlamentli respublika qurduğunu və onun Prezident Vudro Vilson Administrasiyası tərəfindən tanındığını qeyd edib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 1920-ci ildə süqut etməsinə rəğmən qadınlara səsvermə hüququ verən ilk müsəlman dövləti olduğunu bildirib.

Sovet İttifaqı dağıldıqdan sonra Azərbaycanın 1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa etdiyini bildiren Konqres üzvü bəyanatında Azərbaycanın global enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsində aparıcı rol oynadığını, İsrailin neft istehlakının 40 faizinin Azərbaycan tərəfindən təmin edildiyini deyib. O, Azərbaycan ilə İsrail arasında sıx dostluq əlaqələrinin mövcud olduğunu diqqətə çatdırıb. Azərbaycanın uzun illərdir yəhudi, xristian icmalarının da məskəni olduğunu bildiren Konqres üzvü ölkədəki dini dözümlülüyün Avropa Parlamenti tərəfindən də təqdir edildiyini vurğulanıb.

Daha sonra bəyanatda Azərbaycanın NATO-nun "Sülh naminə tərəfdaşlıq" Proqramının fəal üzvü kimi beynəlxalq təhlükəsizlik, terrorçuluqla mübarizə, nüvə silahlarının yayılmaması kimi sahələrdə ABŞ-in əsas tərəfdaşı olduğu qeyd olunub. Azərbaycan əsgərlərinin İraq, Kosovo, habelə Əfqanıstanla bağlı əməliyyatlarda ABŞ qoşunları ilə çiyin-çiyinə xidmət etdiyi vurğulanıb. Azərbaycanın Əfqanıstanda Beynəlxalq Təhlükəsizliyə Yardım Qüvvələrinin əməliyyatına verdiyi töhfə xüsusilə qeyd olunub.

Sonda Konqres üzvü Azərbaycan üzrə İşçi qrupun həmsədri olaraq ölkəmizin müstəqillik, təhlükəsizlik, insan hüquqları və demokratik dəyərlərin gücləndirilməsi istiqamətindəki səylərində Azərbaycan xalqı ilə birgə olduğunu vurğulayaraq ABŞ və Azərbaycan arasındakı tərəfdaşlığın davam etməsi və daha da güclənməsi ilə bağlı xoş arzularını ifadə edib.

Sənət xadimləri dövlət qayğısı ilə əhatə olunub

Bu gün dövlətin qayğısı ilə əhatə olunan Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Müasir həyatımızda mədəniyyət və incəsənəti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən diqqətdə saxlanılır və onun inkişafına yüksək səviyyədə şərait yaradılır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə mədəniyyət ocaqları təmir və bərpa etdirilib, mədəniyyət və incəsənət sahəsində çalışan işçilərinin sosial müdafiəsi gücləndirilib, sənətkarlar yüksək qiymətləndirilərək fəxri adlara və mükafatlara layiq görülüb.

Bu günlərdə dövlət başçısının

daha bir Sərəncamı ilə Azərbaycan mədəniyyətin inkişafındakı xidmətlərinə görə, bir sıra sənət xadimləri fəxri adlara, "Xalq yazıçısı", "Xalq şairi", "Əməkdar incəsənət xadimi", "Əməkdar artist" və digər fəxri adlara layiq görüldülər. Fəxri adlar alanlar sırasında nasir, yazıçı-dramaturq, publisist, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Elçin Hüseynbəylinin adı var. O, dövlət başçısının Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının "Əməkdar incəsənət xadimi" adına layiq görüldü. Prezident tərəfindən təqdim olunan fəxri ada görə böyük minnətdarlıq hissinə ifadə edən E.Hüseynbəyli dövlətimiz tərəfindən verilən fəxri adı təkə ona deyil, bütün həm-

karlarına olan diqqət kimi dəyərləndirdi: "Bu, biz yazıçılara ayrılan diqqətin nümunəsidir. Bu, bir motivasiyadır. Mənim bir yazıçı olaraq, bir çox mükafatlarım var, istər xaricdə, istərsə də ölkə daxilində müxtəlif dövlət qurumlarının tərəfindən mükafatlara layiq görülmüşəm. Dövlət tərəfindən veri-

lən mükafatın yeri özəldir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə bu fəxri ada layiq görülməyim məni çox qürurlandırır. Yaradıcı insanlara bu münasibəti davamlı olaraq görürük. Yəqin ki, mərhələli şəkildə digər həmkarlarım da mükafatlanacaqlar. Əlbəttə ki, yaradıcı şəxs üçün dövlətin qayğısını üzərində hiss etmək çox qürurlandırıcıdır."

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Azərbaycanın Birinci Xanımı Mehriban Əliyevanın mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin bir qrupu ilə keçirdiyi tarixi görüşü diqqətə çəkən E.Hüseynbəyli görüşün böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırdı: "Prezident İlham Əliyev mədəniy-

yət və incəsənət xadimlərinin qayğılarını və problemlərini hər zaman diqqətdə saxlayır. Dövlətimizin başçısı onlara mükafatların verilməsi, yubileylərinin keçirilməsi, yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində, mütəmadi olaraq, sərəncamlar imzalayır. Onu da, vurğulayım ki, yaradıcı şəxslər üçün, eləcə də, biz yazıçılar üçün Şabranda şəhərcik salınacaq. Əlbəttə ki, bu görülən işlər, ayrılan diqqət biz yaradıcı insanları daha məsuliyyətlə yazıb-yaratmağa sövq edir. Bir daha Prezidentimizə, Cənab İlham Əliyevə dərin minnətdarlığımı bildirirəm."

Zümrüd BAYRAMOVA

"Fransa məhkəməsinin qərarı göstərdi ki, erməni lobbisinin təsir imkanları zəifləməkdədir"

Fransa məhkəməsinin bu ölkənin Arnuvill şəhəri ilə Azərbaycanın işğal altında olan Xocavənd rayonu arasında imzalanmış "Dostluq haqqında xartiyası"na ləğv etməsi ölkəmizin növbəti diplomatik uğurudur. Xartiyanın ləğv olunması ilə yanaşı, Arnuvill merinə qarşı ittiham da irəli sürüldü. Çünki işğal altında olan Azərbaycan rayonu ilə belə bir "xartiya"nın imzalanması Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmətsiz yanaşma ilə yanaşı, həm də Fransanın milli qanunvericiliyinə zidd idi.

ilə bağlı obyektiv mövqeyin formalaşması istiqamətində mühüm addımlardan biri kimi qiymətləndirilməlidir.

Politoloq bildirib ki, Azərbaycan tərəfi belə halların qarşısının alınması istiqamətində daim ciddi fəallıq nümayiş etdirir. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva bu ilin martında Fransaya səfəri zamanı ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri kimi Fransanın Ermənistan-Azərbaycan münəqışesinin tənzimlənməsi prosesində məsuliyyətini bir daha xatırladı. Təbii ki, Azərbaycanla Fransa arasında əlaqələrin dinamik inkişafı fonunda bu məsələyə diqqət çəkilməsi rəsmi Paris üçün ciddi mesaj idi. Bundan başqa, nəzərə almaq lazımdır ki, Fransa Prezidenti Emmanuel Makron da bu ilin fevralında erməni diasporunun nümayəndələri ilə görüşü zamanı qondarma Dağlıq Qarabağ rejimi ilə dostluq və qardaşlıq haqqında sənədlərin imzalanmasının beynəlxalq hüquqa, Fransanın beynəlxalq öhdəliklərinə və milli maraqlarına zidd olduğunu bildirib.

Politoloq əlavə edib ki, Fransanın ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr dövlətlərindən biri olaraq, Ermənistan-Azərbaycan münəqışesinin tənzimlənməsi prosesində birbaşa iştirak etməsi onun tam neytral olmasını tələb edir. Qondarma Dağlıq Qarabağ rejimi ilə hər hansı bir formada əməkdaşlıq isə Fransanın səmərəli vasitəçiliyini şübhə altına salır. Bu baxımdan, inzibati məhkəmə tərəfindən Arnuvill şəhəri ilə Azərbaycanın işğal altındakı Xocavənd rayonu arasında imzalanmış "dostluq xartiyası"nın ləğv olunması münəqışə vəziyyəti

"Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, görkəmli şəxsiyyətləri haqqında müxtəlif dillərdə məqalələr yaradılacaq"

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanası (MEK) son 5 il ərzində xeyli işlər həyata keçirib. Ən uğurlu işlərimizdən biri də "Vikipediya" Metodik Mərkəzinin fəaliyyət göstərməsidir.

Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında MEK-in direktor müavini Elnur Hüseynov deyib. O bildirib ki, mərkəz 3 ilə yaxındır fəaliyyət göstərir. Ötən illər ərzində kifayət qədər uğurlu nəticələr əldə edilib. Hazırda azərbaycandilli "Vikipediya"da məqalələrin yaradılması, redaktəsi və kadrlar hazırlanması üzrə təlimlər keçirilir. Direktor müavini vurğulayıb ki, Azərbaycan "Vikipediya"sı dünyada 49-cu yerdə qərarlaşıb. "Gələcəyə doğru hədəflərimiz böyükdür. Azərbaycan dili ilə kifayətlənmək fikrində deyilik. Müxtəlif dillərdə "Vikipediya"larda fəaliyyətimizi genişləndirməyi, Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, görkəmli şəxsiyyətləri haqqında müxtəlif dillərdə məqalələr yaratmağı planlaşdırırıq", - deyərək Elnur Hüseynov qeyd edib.

Tomas Vonye: "Bakıda keçmişlə müasirliyin vəhdəti xüsusi bir gözəllik yaradır"

"Bakı çox möhtəşəm şəhərdir. Bura həm qədim məmarlıq abidələri, həm də yeni tikililərlə zəngindir. Bakıda keçmişlə müasirliyin vəhdəti xüsusi bir gözəllik yaradır." Bu sözləri Beynəlxalq Memarlar İttifaqının prezidenti Tomas Vonye jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

T.Vonye qeyd edib ki, UNESCO-nun Dünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının keçirilməsi üçün Bakının seçilməsi heç də təsadüfi deyil. Belə ki, Bakı həm qədim, həm də müasir memarlıq abidələri ilə insanların böyük marağına səbəb olur.

Operativ məlumat: ölkə ərazisində bu günədək 120963,5 hektar ərazidə taxıl biçini aparılıb

likdə, bu günədək ölkə üzrə 351958,7 ton taxıl istehsal olunub, orta məhsuldarlıq hər hektara 29,1 sentner təşkil edir.

Ən fəal biçin prosesi Aran rayonlarında və əsasən dəmyə əkilmiş ərazilərdə aparılır. Kürdəmir rayonunda 29926 hektar arpa sahəsinin 26937 hektarı artıq biçilib. Neftçalada 21590 hektar, Biləsuvarada 10360 hektar, Sabirabadda 6136 hektar, Cəlilabadda 3620 hektar, sahədə arpa biçini yekunlaşıb. Digər rayonlarda da arpa biçini qrafikə uyğun davam etdirilir.

Bu il Azərbaycan ərazisində 1009139,8 hektar sahədə taxıl əkinini aparılıb. Bunlardan 6777793 hektarı buğda, 331346,8 hektarı arpa sahəsidir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsinə AZƏRTAC-a bildirilib ki, iyunun 7-nə olan operativ məlumatla görə, ölkə ərazisində 120963,5 hektar ərazidə taxıl biçini aparılıb, 119001,5 hektar ərazidə arpa, 1962 hektar ərazidə buğda biçini başa çatıb. Ümumilikdə, bu günədək ölkə üzrə 351958,7 ton taxıl istehsal olunub, orta məhsuldarlıq hər hektara 29,1 sentner təşkil edir.

8 iyun 2019-cu il

Azərbaycanda "Hökumət buludu" yaradılacaq

Dövlət başçısı "Hökumət buludu" nun (G-cloud) yaradılması və "bulud" xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində tədbirlər haqqında" Fərman imzalayıb

Ölkəmizdə dövlət idarəciliyində İKT-nin tətbiqi genişlənilib. Dövlət orqanlarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin və şəffaflığının artırılması, vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər müsbət nəticəsini verib. Görülən işlər sayəsində milli əhəmiyyətli informasiya sistemləri və reyestrlər, kadastrlar yaradılıb və "Elektron hökumət" konsepsiyası həyata keçirilib. "Elektron hökumət" in formalaşdırılması üzrə "Elektron hökumət" portalına qoşulmalı olan informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının siyahısına daxil edilən dövlət qurumlarının informasiya sistemləri və ehtiyatlarının birlikdə sayı 75-ə çatıb. Hazırda dövlət qurumları informasiya sistemləri və ehtiyatlarından, onlar əsasında yaradılan elektron xidmətlərdən geniş istifadə edirlər.

Cənubi Qafqaz regionunda, ilk olaraq, Azərbaycan Respublikasının TIER III səviyyəli, ISO 20000 və ISO 27001 standartlarına uyğun Data Mərkəzi yaradılıb və fəaliyyəti təmin edilib. Ölkədə "Elektron hökumət" in inkişafı, "rəqəmsal hökumət"ə keçidin təmin edilməsi, dövlət qurumlarının informasiya texnologiyalarına, elektron xidmətlərin yaradılmasına və göstərilməsinə tələb olunan dövlət xərclərinin optimallaşdırılması, informasiya sistemlərinin fəaliyyətinin daha müasir standartlar əsasında keyfiyyətli, dayanıqlı və təhlükəsiz infrastrukturda təşkilinin təmin edilməsi, vətəndaşların bu imkanlardan sərbəst istifadəsi məqsədilə "bulud" texnologiyasının tətbiqi məqsəduyğundur. Belə ki, dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının formalaşdırılması, saxlanılması, aparılması və inteqrasiyasının effektiv təşkil yolu ilə dövlət idarəciliyində xərclərin azaldılması və dövlət qurumları arasında koordinasiyanın yüksəldilməsi "Hökumət buludu" nun (G-cloud) yaradılmasını zəruri edir. Bu məqsədlə ölkə başçısı "Hökumət buludu" nun (G-cloud) yaradılması və "bulud" xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində tədbirlər haqqında Fərman imzalayıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında telekommunikasiya və informasiya texnologiyalarının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi" nin Tədbirlər Planı" nın 2.4.5-ci yarımbəndinin icrası ilə əlaqədar "Hökumət buludu" (G-cloud) Konsepsiyası" təsdiq edilib. Konsepsiya hazırlanan zaman beynəlxalq təcrübə araşdırılıb, ölkədə bu sahədə mövcud vəziyyət dəyərləndirilmiş və "Hökumət buludu" nun informasiya texnologiyaları infrastrukturuna verə biləcəyi səmərə təhlil edilmişdir.

Sənədə əsasən, "Hökumət buludu" (G-cloud) Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Data Mərkəzinin infrastrukturunda yaradılacaq. Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi "Hökumət buludu" nun operatoru təyin edilib. Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Azərbaycanda dövlət orqanlarının, dövlət mülkiyyətində olan və paylarının nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin, büdcə təşkilatlarının, publik hüquqi şəxslərin dövlət informasiya sis-

temlərinin və ehtiyatlarının Data Mərkəzində saxlanılmasını, həmçinin, "Hökumət buludu" ndan istifadəni təşkil etməli, Data Mərkəzində və "bulud" texnologiyasına əsaslanan "bulud" xidmət modellərində dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının formalaşdırılması və aparılması, elektron xidmətlərin təşkil üçün texnoloji mühiti təmin etməlidir. Nazirlik, eyni zamanda, dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının Data Mərkəzində yerləşdirilməsi, habelə, "Hökumət buludu" nun idarə edilməsi, saxlanılması və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tələb olunan vəsait barədə hər təqvim ili ərzində Nazirlər Kabinetinə təkliflər verməli və "Hökumət buludu" ndan istifadə ilə bağlı texniki tələbləri müəyyən etməlidir.

KONSEPSIYA "HÖKUMƏT BULUDU" NUN İNKİŞAFI ÜZRƏ 2020-Cİ İLƏDƏK STRATEJİ, 2025-Cİ İLƏDƏK UZUNMÜDDƏTLİ VƏ 2025-Cİ İLDƏN SONRAKİ HƏDƏF BAXIŞLARA NƏİL OLUNMASINDA DƏSTƏK MEXANİZMİ ROLUNU OYNAYACAQ

Konsepsiyanın giriş hissəsində göstərilir ki, "Hökumət buludu" (G-cloud) Konsepsiyası müasir dövr texnologiyası olan "Bulud hesablama" texnologiyasının dövlət və özəl sektor, vətəndaşlar, ümumi istifadəçilər üçün virtual məkanda informasiya resurslarının idarə edilməsi, saxlanılması və mübadiləsi baxımından çoxsaylı üstünlükləri vardır. Ən əsası isə, bu, istifadəçilərin texnoloji və texniki məsələlərdən, həmçinin, peşəkar mütəxəssislər saxlamaq kimi zəruri tələb və məsrəflərdən azad olmasına imkan verir.

Bu texnologiyanın tətbiqi ilə dövlət informasiya sistemlərinin təhlükəsiz saxlanıldığı, dayanıqlı infrastrukturda mərkəzləşdirilmiş qaydada formalaşdırıldığı və aparıldığı, beynəlxalq standartlara cavab verən Data Mərkəzi isə hökumətin milli məlumat məkanıdır.

Hazırkı Konsepsiya "Hökumət buludu" nun inkişafı üzrə 2020-ci ilədək strateji,

G-Cloud

2025-ci ilədək uzunmüddətli və 2025-ci ildən sonrakı hədəf baxışlara nail olunmasında dəstək mexanizmi rolunu oynayacaqdır. Belə ki, 2020-ci ilədək strateji baxışda dövlət idarəciliyində, iqtisadi və sosial proseslərdə tətbiq olunan informasiya sistemlərinin fəaliyyəti, zərurilik nəzərə alınmaqla, mərhələli şəkildə "bulud" texnologiyası əsasında təşkil ediləcək və "Hökumət buludu" infrastrukturuna keçid təmin olunacaqdır. 2025-ci ilədək uzunmüddətli baxışda İKT-nin tətbiqinin genişləndirilməsi və istifadə səmərəliliyinin artırılması üçün innovativ islahatlar davam etdiriləcək, elektron xidmətlərin çeşidi və həcmi artırılacaqdır. Bu dövrlərdə ölkədə daxili əməliyyatlarda rəqəmli həllərdən istifadəyə keçid tədricən daha geniş şəkildə təmin ediləcəkdir. 2025-ci ildən sonrakı hədəf baxışda uzunmüddətli perspektivdə İKT sahəsində regionda güclü potensialı İKT sənayesinin yaradılması və beynəlxalq əhəmiyyətli informasiya tranziti, xidmətləri, məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşma, o cümlədən, "bulud" texnologiyaları əsasında regional xidmətlərin göstərilməsi təmin ediləcək. "Bulud" texnologiya əsaslı inkişaf prosesinə dövlət dəstəyi verilməklə, Azərbaycan Respublikasında İKT sənayesinə investisiyaların cəlb edilməsinə şərait yaradılacaq, bu isə, öz növbəsində, yerli və xarici investorların sahəyə olan marağını artıracaqdır. Konsepsiyada vurğulandığı kimi, Avropa Komissiyasının hesablamaları göstərir ki, 2020-ci ilədək "açıq bulud" un tətbiqi nəticəsində, Avropada ÜDM-də 250 milyard avro dəyərində, eyni zamanda, 2015-2020-ci illər ərzində, ümumilikdə, 600 milyard avro dəyərində gəlir əldə ediləcək və 2.5 mil-

yon əlavə iş yeri açılacaqdır.

"HÖKUMƏT BULUDU" NUN FƏALİYYƏTİNİN TƏŞKİLİNİ "HÖKUMƏT BULUDU" NUN OPERATORU TƏMİN EDƏCƏK

Bu texnologiya elektron xidmətlər göstərilməsində fərqli yanaşmalar tətbiq etməyə, daha yüksək sürət və keyfiyyətli xidmətlər təşkil etməyə imkan yaradır. Hesablama imkanlarının mövcudluğu, "bulud" texnologiyası bu yeni texnologiyanın tətbiqi üçün əlverişli mühitdir. Həmçinin, milli məkan məlumatlarının formalaşdırılmasında, saxlanılmasında, idarə olunmasında istifadəsində, məlumatların formalaşdırılması və xidmətlərin göstərilməsində "bulud" texnologiyası tətbiq ediləcəkdir.

"Bulud" xidmətlərinin göstərilməsi zamanı beynəlxalq təcrübədə mövcud olan ümumi yanaşma tətbiq ediləcək, "Hökumət buludu" nun operatoru infrastruktur (IaaS), platforma (PaaS), tətbiqi proqram (SaaS) modelləri əsasında xidmətlər göstərəcəkdir. Bunların həyata keçirilməsi üçün açıq (public), özəl (private) və hibrid (hybrid) tipli yerləşdirmə modellərinə uyğun texnoloji mühit təmin ediləcəkdir.

"Hökumət buludu" nun tətbiqi dövlət qurumlarının "öz aktivlərindən istifadə" yanaşmasının - hər bir qurumun özünün texniki-proqram infrastrukturunu qurması, onu saxlaması, mütəmadi yeniləməsi kimi fəaliyyətinin "özünəxidmət" yanaşması ilə, yəni əsaslı qoyuluşlar etmədən tələb olunan texniki-proqram ehtiyatlarının xidmət şəklində ödənilməsi ilə əvəz olunmasına gətirib çıxaraçaqdır. Yeni yanaşma informasiya sistemlərinin fəaliyyətinin təşkilinə, xidmətlər göstərilməsinə və informasiya texnologiyaları təminatının həyat dövrünə də təsir edəcəkdir.

Göründüyü kimi, "Hökumət buludu" nda təhlükəsizlik məsələlərinin təminatı və informasiya təhlükəsizliyi sahəsində fəaliyyət diqqət mərkəzindədir. İnformasiya təhlükəsizliyinin və fiziki təhlükəsizliyin təminatı, ilk olaraq, risklərin qiymətləndirilməsindən başlanır. "Hökumət buludu" nda fəaliyyətin fasiləsizliyi üçün yüklənmələr tarazlaşdırılır, klasterizasiya, rezervləmə, bərpa sistemi və virtualaşdırma texnologiyaları tətbiq edilir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Özbəkistanın tnews.uz portalı öz sahifəsində erməni vandalizmi ilə bağlı məqalə yerləşdirib

Özbəkistanın tnews.uz portalı öz sahifəsində özbək dilində erməni vandalizmi ilə bağlı məqalə yerləşdirib. AZƏRTAC xəbər verir ki, materialda Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, erməni vandalizmi haqqında danışılır, Şuşadakı Gövhər Ağa Məscidinin, digər abidələrin dağıdılması və talan olunması haqqında məlumat verilir.

Qeyd olunur ki, 1883-cü ildə azərbaycanlı usta Səfixan Qarabağının tikdiyi bu məscid indi ermənilər tərəfindən fars məscidi kimi təqdim olunur. Sual olunur, nə vaxtsa Şuşada farslar yaşayıbmı ki, onların burada məscidi də olsun? 1969-cu ildən bəri bu məsciddən tarix muzeyi kimi istifadə edilib. 1992-ci ilin mayında isə qədim Şuşa şəhəri ermənilər tərəfindən işğal olunduqdan sonra bu arxitektura binası viran edilib. Sonra məqalədə Şuşanın ərazisi, əhalisi, şəhərin kənd və qəsəbələri haqqında söhbət açılır. Bildirilir ki, Şuşada Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun, Neft və Kimya İnstitutunun filialları, Mədəni-Maarif Texnikumu fəaliyyət göstərib. Şuşa və kəndlərində 24 orta, 8 musiqi məktəbi olub. İşğal zamanı mədəniyyət evləri, muzeylər, kitabxanalar, qalereyalar talan edilib.

TNEWS БОШ САХИФА САЙЕРАМИЗ САДОСИ МАВЗУЛАР МУҲОКАМАСИ МИРУ МИР

Вандализм – урушнинг вайронакор қиёфаси

Шарофиддин Тулганов - 31.05.2019

Мечеть Говхар-ага в городе Шуше Азербайджана.

Олмазотада беш қаватли бино, чиққан ёнғин туфайли ўнлаб одамлар эвакуация қилинди

Шарофиддин Тулганов - 18.06.2018

АҚШ Бош прокурори Россия аралашуви бўйича Сенат ол сўзга чиқади

12.06.2017

Азербайджан и ШОС: напра - Восток

20.09.2016

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının gənclər birliyinin V konfransı keçirilib

Əhəd Abiyev: "Hər bir daşkəsənli gənc Azərbaycanın inkişafına töhfəsini verir"

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası Daşkəsən rayon təşkilatının gənclər birliyinin V konfransı keçirilib. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Daşkəsən şəhərinin mərkəzində ucaldılmış Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri düzərək, Ümummilli Liderin əziz xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Konfrans Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Konfransda YAP Daşkəsən rayon təşkilatı gənclər birliyinin sədri Elşən Aliyev hesabat dövrü ərzində rəhbərlik etdiyi birliyin görüldüyü işlər barədə məruzə ilə çıxış edib. YAP-ın keçdiyi zəngin inkişaf yolundan danışan Elşən Aliyev qeyd edib ki, keçən dövr ərzində, YAP Daşkəsən rayon təşkilatı öz sıralarını xeyli genişləndirib və bunun da əsas hissəsini gənclər təşkil edir: "YAP Daşkəsən rayon təşkilatının gənclər birliyinin hədəfləri partiya rəhbərliyinin qarşıya qoyduğu məsələlər və gənclərin öz təşəbbüslərinin həyata keçirilməsi ilə bağlıdır, bu vəzifələrin həyata keçirilməsində fəallığı ilə seçilən YAP Daşkəsən rayon təşkilatı gənclər birliyinin ətrafında toplaşan gənclər əllərindən gələni əsirgəməyib, rayonun ictimai-siyasi həyatında nailiyyətlər qazanıblar".

Daha sonra fəal gənclərdən Aygün İbrahimova və Cavid Məmmədov hesabat məruzəsi ətrafında çıxış edərək, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi dövlət-gənclər siyasətinin əhəmiyyətindən bəhs ediblər. Qeyd olunub ki, dövlət başçısının rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyası gəncliyin inkişafına xüsusi diqqət yetirir.

Konfransda Daşkəsən RİH-in başçısı Əhəd Abiyev çıxış edərək, qeyd edib ki, müasir və müstəqil Azərbaycan dövləti öz ardıcıl nailiyyətləri ilə istər regionda, istərsə də beynəlxalq aləmdə yüksək səviyyədə ali mövqeyini və nüfuzunu

bütün istiqamətlərdə dünyada sübuta yetirmişdir. "Əsas Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilmiş müdrik siyasi kurs Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir" deyə qeyd edən Əhəd Abiyevin bildirdiyinə görə, əlbəttə ki, əldə edilən nailiyyətlərin hər biri ölkəmizdə yaranmış sabitliyin təntənəsidir: "Ulu Öndər Heydər Əliyev hər zaman vurğulayırdı ki, daxili sabitlik olmadan heç bir güclü iqtisadiyyata malik olmaq mümkün deyil. Məhz bu müdrik kəlamı əsas götürən Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev ölkəmizdə daxili sabitlik yaradaraq, Azərbaycanı bütün sahələr üzrə hərtərəfli inkişaf yolu ilə aparır.

Ölkəmizdəki daxili sabitliyə, aparılan uğurlu xarici siyasətə, respublikamızın hərtərəfli sosial-iqtisadi inkişafına, mədəniyyət, idman və gənclər siyasətinin xüsusi

yer tutmasında danılmaz əməyinə, misilsiz xidmətlərinə, zəngin və möhtəşəm dövlətçilik fəaliyyətinə görə Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev Cənablarına və ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya bütün daşkəsənliyə adından dərin təşəkkürümüzü və minnətdarlığımızı bildiririk".

Ötən dövr ərzində gənclərimiz

rayonun ictimai-siyasi həyatında fəallıq göstərmişlər" deyə bildiren Əhəd Abiyev əlavə edib ki, bu müddətdə ölkədə keçirilmiş prezident, parlament və bələdiyyə seçkilərində namizədliyi Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən irəli sürülən əhali arasında təbliğatını fəal gənclərimiz də aparmış və bu da Yeni Azərbaycan Partiyası namizədlərinin seçkilərdə, birmənalı şəkildə qalib gəlməsində öz müsbət təsirini göstərmişdir. Bütün bunlar, əlbəttə ki, bizi və hər bir Daşkəsən sakinini qürurlandırır: "Qeyd etməyi özümə borc bilirəm ki, bu gün yaşadığımız Daşkəsən rayonu təkcə regiona deyil, bütün Azərbaycana səs salıb. Dünyanın ən böyük qızıl emalı zavodunun yataqlarından biri də Daşkəsən rayonda fəaliyyət göstərir, ölkəyə iqtisadi gəlir və xaricdən valyuta gətirir. Bu, çox sevindirici haldır. Azərbaycanın bütün regionları ki-

mi Daşkəsən rayonu da özünün sürətli inkişaf dövrünün yaşayır".

Çıxışının sonunda Yeni Azərbaycan Partiyası Daşkəsən rayon təşkilatının gənclər birliyinin köhnə tərkibinə hazırkı dövrə qədər apardıqları uğurlu fəaliyyətlərinə görə, təşəkkür edən Əhəd Abiyev inamını ifadə edib ki, onlar bundan sonra da partiyanın işlərində öz aktivliklərini davam etdirərək, daha böyük nailiyyətlər əldə edəcəklər. Bugünkü konfransın işinə uğurlar arzulayıb və yeni seçiləcək tərkibə də ictimai-siyasi fəaliyyətlərində müvəffəqiyyətlər diləyirəm.

Eşq olsun Yeni Azərbaycan Partiyasının Lideri İlham Əliyevə! Ulu Öndərin ideyalarına eşq olsun!

Yaşasın müasir müstəqil Azərbaycan gəncləri!

Konfransda çıxış edən Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov gənclərə xitab edərək onları Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarına sadıq yenilməz, müstəqil qüvvə adlandırır. O deyib: "YAP-ın üzvü olmaq ele Ulu Öndərin ideyalarına sədaqət deməkdir. Azərbaycan gəncliyi ölkəmizin diplomatik uğurlarının qazanılmasında da iştirak edir. Beynəlxalq idman, o cümlədən, nüfuzlu elm yarışlarında qə-

ləbə qazanan gənclərimizin Azərbaycan bayrağını yüksək pillələrdə dalğalandırması, bütünlükdə, gəncliyə göstərilən diqqətin nümunəsidir. Partiyamızın Sədri İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu vəzifələrdən biri də yeni təfəkkürlü insan yetişdirmək, gənclərimizi azərbaycançılıq ideyalarına sadıqlıq ruhunda tərbiyə etməkdir. Sevindirici haldır ki, bugünkü gəncliyimiz zamanın bütün çağırışlara cavab verə biləcək səviyyədə hazırlıqdırlar. Sizlərin bütün sahələrdə qazandığınız uğurlar, əldə olunan nailiyyətlər bütünlükdə Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsinə xidmət edir.

Konfransda təşkilatı məsələlərə baxılıb. Bayramov Kənan Rəzvan oğlu YAP Daşkəsən rayon təşkilatı gənclər birliyinin sədri seçilib. Gənclər birliyinin 7 nəfərdən ibarət idarə heyəti, 15 nəfər şura üzvü seçilib. YAP Respublika Gənclər Birliyinin 5-ci konfransında iştirak edəcək gənclər müəyyənləşib. Konfransın sonunda YAP sıralarına qəbul olunmuş gənclər partiyanın üzvlük vəsiqələri təqdim edilib.

Rövşən RƏSULOĞU

Armen Aşotyan Nikol Paşinyanı qorxaq adlandırdı

"Ermənistan-Artsax" hərbi-siyasi çatı Paşinyanın naşı və dəyərsiz siyasəti üzündən yarandı"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan hazırda kəskin ittihamlar qarşısında aciz qalıb və xüsusilə, müxalifətdə olan siyasilər onu müxtəlif ittihamlarla hədəfə almaqdadırlar. O cümlədən, Paşinyanın işğal altındakı Qarabağ separatçılarının da hədəfinə tuş gəlməsi, bütövlükdə, erməni ictimaiyyətindəki böhranlı vəziyyəti daha da gərginləşdirməkdədir. Ümumiyyətlə, son zamanlar Ermənistan və Qarabağ ermənilərinin düşmənçilik həddinə çatan qarşıdurmaları, bilavasitə baş nazirin üzərinə yazılmaqdadır.

lə söhbətində Nikol Paşinyanın qorxaq və cürətsiz olduğunu deyib.

"Nikol Paşinyan Qarabağ münafiqəsinin həlli məsələsində cavabdeh olmaqdan qorxur"

"Paşinyanda "Artsax" konflikt ilə bağlı strategiya yoxdur" deyə qeyd edən Armen Aşotyana görə, bu günlərdə o, "Artsax" rəhbərliyi ilə öz strategiyasını bölüşməsiylə bağlı danışıqlar, yaxşı yaddaşı olan insanlar xatırladılar ki, məhz həmin Paşinyan iki həftə əvvəl Yerevan Dövlət Universitetində strategiyasının olmadığını deyib və hətta bil-

dirib ki, hər kəs ona öz fikirlərini yaza bilər və o da müəyyən təsəvvürə malik olar: "Bəs o, nəyi bölüşüb? Görünür, Nikol Paşinyan Qarabağ münafiqəsinin həlli məsələsində cavabdeh olmaqdan qorxur. O, qorxur və düz edir, çünki heç bir ağıllı insan müharibə istəmir. Bütün qorxulara rəğmən o, bizim də toqquşduğumuz Ermənistanın daxili və xarici siyasətinin ekvivalent çağırışları ilə bağlı heç bir addım atmır".

Paşinyan açıq-aşkar erməni xalqının düşməni olaraq göstərilir

Aşotyan həm də ona görə na-

rahat olduğunu bildirib ki, ümumiyyətlə, Vyana və Sankt-Peterburq razılaşmaları xatırladılır və s: "Ermənistan-Artsax" hərbi-siyasi çatı Paşinyanın naşı, dəyərsiz siyasəti üzündən yarandı. Bizim bəxtimiz onda gətirib ki, "Arsax hakimiyyəti" daha dərinədən düşünüb və Paşinyanın təxribatlarına getmir".

Beləliklə, artıq Paşinyan açıq-aşkar erməni xalqının düşməni olaraq göstərilir və xüsusilə, Ermənistan-Qarabağ erməniləri arasındakı əsas təxribatçı güc kimi təqdim olunmaqdadır. Bu amil isə, əlbəttə ki, istər işğalçı ölkəni, istərsə də separatçı "DQR" rejimini daha sürətlə məhvə doğru sürükləyəcək.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Bu arada, qatı sarkisyançı, Ermənistanın keçmiş hakimi Respublika Partiyasının vitse-sədri Armen Aşotyan jurnalistlər-

8 iyun 2019-cu il

Avropalı "siyasi mühacirlər" yavaş-yavaş "ağıllanırlar"

Səbəbləri var...

Bir neçə müddətdir ki, özlərini "siyasi mühacir" adı altında Avropada gizləyənlər, əslində isə, aşkarda olanlar söyüş kampaniyalarını dayandırmaya başlayıblar. Bunun səbəbləri var və əsas səbəblərdən biri həmin ünsürlərin gec, ya da tez müvafiq qanunlar qarşısında cavab vermək qorxusudur. Azərbaycan dövlətinin Avropa İttifaqı ilə yaxınlaşması, müəyyən edilmiş sazişlərin imzalanması reallığının artması və s. kimi məsələlərdən dolayı canlarına vələvə düşən küçə siyasətçiləri həm də erməni lobbisinin maddi dəstəyindən də məhrum olmaq üzrədirlər. Onlar yaxşı dərk edirlər ki, cəhdləri uğursuz oldu və nəticəsiz qaldı. Hətta AXCP sədri Əli Kərimlinin trollarının dəstəyi belə, həmin ünsürlərin istəkləri üzərindən çarpaz xətlər çəkmiş oldu.

Narahat olmağa başlayıblar

Söz yox ki, Orduxan Teymurxan, Tural Abbaslı, Məhəmməd Mirzəli və s. kimi siyasi tələkləri bu işə Avropada olan güclü erməni diasporu və Azərbaycan dövlətinə qarşı təzyiq yolunu seçən bəlli güc mərkəzləri idarə edirdi. Hətta bu adamların casusluq fəaliyyəti açıq şəkildə görünürdü. Yeri gəlmişkən, o da əbəs deyil ki, AXCP sədrinin Fransada var-gəl edərək, erməni pulu ilə çalışdığı müavini Qənimət Zahid də sözügedən məsələdə, necə deyirlər, mat-məəttəl qalıb və hətta özünün sosial şəbəkədəki TV-də bənzər mövzularda toxunmağa başlayıb.

O cümlədən, Sevinc Osmanqızı kimləri də ciddi narahat olmağa başlayıblar. Çünki bu adamlar da maraqlı idilər ki, ələ alınmış bu şəxslər daha çox söyüş sövsünlər və dövlətimizin əleyhinə kəskin çıxışlar etsinlər. Xatırlayaq ki, ötən ay Brüsseldə Orduxan

nın keçirdiyi "tədbirdə" cəmi 3 nəfər iştirak edirdi. Çoxları başa düşür ki, səhv yolda olublar və onların apardığı üsul Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən qəbul edilmədi.

Digər tərəfdən, Ə.Kərimli və S.Osmanqızı hər gün bu adamları qorxudur ki, sizlər susmamalısınız, daha çox söyüş söyməlisiniz, izləyicilərinizin sayını artırmalısınız. Əbəs deyil ki, Orduxanın Brüsseldə sərgilədiyi anormal hərəkətlər birbaşa Azərbaycan xalqının və dövlətinin xarici ölkələrdə "qara obrazı"nın cızılmasına xidmət edirdi. Ancaq xalqımız anladı ki, əslində, Orduxan və onun kimi tiplər Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərən bir sıra qrupların və güc mərkəzlərinin casus şəbəkəsinin üzvüdürlər. Yəni o qruplar məqsədli şəkildə hər zaman Azərbaycan dövlətinin nüfuzunun korlanmasında, mühüm beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi binaların qarşısında, Azərbaycan rəsmilərinin iştirak etdiyi tədbirlərdə bu tip adamlardan ölkəmizin əleyhinə istifadə edirlər.

Əli Kərimlinin siyasi dəfninin hazırlıq prosesinə başlanılıb

Yeri gəlmişkən, Orduxandan, Turaldan, Məhəmməddən və sairələrindən ümidini itirən Kərimlinin son vaxtlar isterika tərzində hücumu keçməsi, nəinki hakimiyyəti, həm də mühacirətdə olanları da hədəfə alması təəcüblü deyil. Onun, bir müddət öncə, "hakimiyyət yalnız "islah olunmuş" mühacirləri Azərbaycanda görmək istəyir" sözləri də, məhz siyasi nifrəti qəbul etməyənlərə ünvanlanıb. Misal üçün, onlardan biri "Meydan TV" rəhbərliyindən istefa vermiş Emin Millidir. Əslində, E.Millinin Prezidentdən üzr istəməsi və son dövrlər verdiyi açıqlamalar mühacirlərin hakimiyyətin açılıma müsbət yanaşdığını təsdiqləyir. Lakin Kərimli anlayır ki, bu açılım siyasi nifrəti aradan qaldıracaq, iqtidara qarşı tənqidləri ciddi şəkildə azaldacaq, Qərbdə anti-Azərbaycan dairələrin əlindəki böyük bəhanələrdən biri sirdən çıxacaq və onun siyasi dəfni reallaşacaq. Buna görə də, isterik şəkildə siyasi nifrəti körükləməyə çalışır, müxtəlif iddialarla siyasi açılımın qarşısını almağa cəhd göstərir. Ancaq belə cəhdlər, daha əvvəllər də olduğu kimi, hazırda da puça uğrayır. Bu, Ə.Kərimlinin və ümumilikdə, dağıdıcı müxalifətin sonudur!

Rövşən RƏSULOVA

Robik Nikola meydan oxuyur - ciddi motivlər var

Ermənistan vətəndaş qarşudürması ərafəsindədir

Ermənistanda Qarabağ erməniləri ilə Yerevan erməniləri arasında qarşudürmalar davam edir. Belə ki, ölkənin ikinci prezidenti Robert Koçaryanın həbsdən azadlığa çıxması ilə, dərhal Nikol Paşinyan hakimiyyətinə qarşı bəyanatlar səsləndirməsi, o cümlədən, erməni baş nazirin insanları yenidən küçələrə səsləməsi gərginliyi saxlamaqdadır. Artıq qondarma "DQR"dən də müəyyən mesajlar verilməkdə, habelə, keçmiş prezident Serj Sarkisyanın da sözügedən məsələdə rol almasında müxtəlif faktlar üzə çıxmaqdadır.

Robik Nikola qarşı sətiraltı hədələr yağdırıb və ultimatumlar göndərib

Bu arada əsas hücumçu rolunu Robik ləqəbi ilə də tanınan Koçaryan oynamaqdadır. Belə ki, bu günlərdə onun tərəfdarları ilə görüş keçirməsini əks etdirən görüntülər yayılıb. Erməni mediasının verdiyi məlumata görə, o öz çıxışında baş nazir Nikola qarşı sətiraltı hədələr yağdırıb və ultimatumlar göndərib.

"On il öncə, mənə elə gəlirdi ki, həyatımdakı bütün əsaslı hadisələr artıq geridə qalıb və bundan sonra mənə çox sakit həyat gözləyir. Lakin mən yanılmışam" deyə qeyd edən Koçaryana görə, həbsdən bir insanı azadlıqdan yalnız fiziki anlamda məhrum etmir, eyni zamanda, iradəyə və düşüncəyə məhdudiyət qoya bilmir.

Koçaryan: "Açıq desəm, bir il qabaq mən düşünmürdüm ki, qarşıda bu qədər işlər var"

Düzdür, Koçaryan çıxışında birbaşa Ermənistanın mövcud hakimiyyətinin və rəhbərliyinin adını çəkməsə də, bundan sonra sərt mübarizəyə başlayacağına işarə edib. Bu baxımdan, o, irəliyə getmək üçün ciddi motivlərin olduğunu bildirib. Söz yox ki, bu motivlər Qarabağ klanının Yerevana meydan oxuyacağı faktorudur: "Mən çox sevinirəm ki, bu mübarizədə yeni və ciddi motivlər var və mən həmin mübarizədə tək deyiləm. Çox maraqlı, fəal komanda da mövcuddur ki, biz həmin va-

site ilə qələbə əldə etmək üçün irəliyə gedəcəyik. Açıq desəm, bir il qabaq mən düşünmürdüm ki, qarşıda bu qədər işlər var".

Ox yaydan çıxıb və Nikol Paşinyan tərəfə istiqamət götürüb

Beləliklə, fakt budur ki, Robert Koçaryan Nikol Paşinyana qarşı barışmaz, qisasçı cəbhə açır və həmin cəbhədə yer alanların əksəriyyəti, istər onun dövründə və istərsə də Qarabağ klanının digər fiquru - Serj Sarkisyanın hakimiyyəti zamanı yüksək mövqə tutmuş şəxslərdir. Əlbəttə ki, onlar itirdiklərini daha çox geri qaytarmaq planını, əsas olaraq, qarşılıqlı məqsəd qoyublar. Koçaryanın bu çağırışlarını isə, Ermənistanda vətəndaş qarşudürmasının ilk qığılcımı kimi də qiymətləndirmək mümkündür. Hər halda, artıq ox yaydan çıxıb və Nikol Paşinyan tərəfə istiqamət götürüb.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

"Mənim adım" bloku narahat vəziyyətdədir

Nikol Paşinyan tərəfindən konstitusiyaya qaydalarının pozulmasından, məhkəmələrin qarşısının blokada alınmasından sonra "Mənim adım" blokunda çox gərgin, narahat vəziyyət hökm sürür. SİA Ermənistan məxsus aysor.am saytında yayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, bu barədə "İrates" qəzetində yazı dərc olunub.

Yazıda o da qeyd olunur ki, "Mənim adım" blokundan bir çoxları bu aksiyalarda iştirak etməyiblər və onlara heç bir halda bu təşəbbüsə qatılmamaq və bu aksiyalarda iştirak etməmək barədə Soros ofisindən təlimatlar verilib. Hazırda hökm sürən narahatlığa və gərginliyə də səbəb elə budur. Yeri gəlmişkən, "Mənim adım" blokunun təmsilçiləri Koçaryanın qayıtması perspektivlərindən vəhşicəsinə qorxurlar və düşünür ki, əgər o dönərsə, hamısı üçün bir son olacaq.

Ermənistanda nazir istefa verdi

Ermənistanın ədliyyə naziri Artak Zeynalyan istefa verib. SİA Ermənistan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, o bu barədə bəyanat yayıb. Açıqlamasında istefa səbəbini açıqlamayan eks-nazir siyasi fəaliyyətini davam etdirəcəyini əlavə edib.

91 nəfər dərmandan, 57 nəfər alkoqollu içkidən zəhərləndi

Azərbaycanda yanvar ayından indiyədək 91 nəfər dərmandan zəhərlənmə şikayəti ilə Səhiyyə Nazirliyinin Kliniki Tibbi Mərkəzinə (KTM) müraciət edib. SİA-nın məlumatına görə, bunu KTM-in Toksikologiya şöbəsinin müdiri Azər Maqsudov deyib. Onun sözlərinə görə, müraciət edənlər əsasən antibiotiklər və vitaminlərin qəbulu nəticəsində dərmanların əlavə təsirlərinə məruz qalıblar. A.Maqsudov qeyd edib ki, bu il ərzində 57 nəfər alkoqollu içkidən zəhərləndiyi üçün xəstəxanaya yerləşdirilib.

Bu il ərzində 64 nəfər dərman qazından zəhərlənmə şikayəti ilə KTM-ə müraciət edib. Ümumilikdə bu ilin aprel ayında 6, may ayında 16 nəfər ilan zəhərlənməsi, aprelde 14 nəfər, mayda 21 nəfər dərman zəhərlənməsi, aprelde 12 nəfər, mayda 17 nəfər dərmanların əlavə təsirləri, aprelde 16 nəfər,

mayda 6 nəfər dərman qazı, mayda 3 nəfər qərib, 1 nəfər qara qurddan (aprelde qeydə alınmayıb), aprelde 3 nəfər, mayda 4 nəfər sirkə turşusundan zəhərlənmə diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilib. Bu il ərzində zəhərlənməyə məruz qalaraq xəstəxanaya yerləşdirilənlər arasında ölüm halı baş verməyib.

Hüquq və tibb elmində “yevgenika” və “genetika” sözləri insan nəslinin yaxşılaşdırılması haqqında elm mənasını ifadə edir. Hərçənd, onu faşistlərin qeyri-insani eksperimentləri və bu cür digər təcrübələrlə bağlı sahə kimi də başa düşürlər. N.X.Əmirovun fikrincə, bu zaman məlumatı olmayanların əksəriyyəti, əslində, yevgenikanın nə olduğunu yaxşı təsəvvür etmir.

V.S.Baranovun qeyd etdiyi kimi, yevgenika - bəşəriyyət üçün nəse “ağrılı məsələ” kimi bir şeydir. Ona görə də, bu barədə danışmaq təkcə maraqlı deyil, həm də faydalıdır.

Hər hansı seleksiyaçı yaxşı bilir ki, yaxşılaşdırılmış xüsusiyyətləri olan yeni cins yaratmaq üçün heyvanların təxminən 95 faizini “zay məhsul” kimi çıxarda etmək lazımdır. Hər bir seçimin prinsipi belədir: pislər çoxalmada iştirak etməməlidir. Bax, elə buradaca yevgenika insan etikası və əxlaq sahəsində olan həll edilməmiş problemlərlə birbaşa üzleşir.

İnsan nəslinin yaxşılaşdırılması üçün D.P.Fidler tərəfindən təklif olunanlar sonradan pozitiv yevgenika adını almışdır. Lakin çox tezliklə digər bir meyil də - neqativ yevgenika da yaranmışdır. Onun ardıcılıqları hesab edirdilər ki, əqli və fiziki qüsuru olan insanların, alkoqoliklərin, narkomanların, cinayətkarların və övladlarının olmasına mane olmaq lazımdır. Neqativ yevgenika elə lap əvvəldən tənqidlərlə üzleşdi. Axı belə bir “seçim” zəif və xəstə uşaqların məhv edildiyi hələ Qədim Spartada aparılmışdı. Nəticəsi məlumdur - Sparta heç bir görkəmli mütəfəkkir, rəssam, artist yetişdirmədi, əvəzində isə, o, güclü və cəsur döyüşçüləri ilə məşhur

Başqa xəstəliklərlə də bağlı vəziyyət yaxşı deyil. Xəstəliyin inkişafına səbəb olan bu və ya digər əlamətin irsən keçməsi, hər halda, ehtimal karakterli prosesdir və onu qabaqcadan söyləmək olmaz. Məsələn, hansısa uşaq damarların patologiyasını şərtləndirən geni xəstə atadan da, sağlam anadan da ala bilər. Yaxud da, əksinə, valideynlər tamamilə sağlam ola bilərlər, lakin onlarda xəstəliyin inkişafını müəyyənləşdirən genlər ola bilər. Bu genlər onlarda gizli şəkildədir, yaxud da, genetiklərin qeyd etdikləri kimi, resessiv halındadır. Bu genlərin onların nəsində peyda olub-olmaması təsadüfdən asılıdır. Hər şey genlərin mümkün vəhdətindən, onların bir-biri ilə qarşılıqlı münasibətlərindən və əlbəttə ki, sosial şərtlərdən, tərbiyədən, psixoloji vəziyyətdən və hansısa dərəcədə müvəffəqiyyətdən asılıdır.

Qeyd etmək istərdik ki, alimlərin neqativ yevgenika əleyhinə olan etirazları onun tərəfdarlarına inandırıcı görünməmişdir. Onları əxlaq sahəsindən olan digər bir məsələ də dayandırmamışdır. Bəs həkimlər kimdir? Doğrudan da, hansısa normadan sapma halının yolverilməz olmasını və hansınsa gələcək üçün məqbuluğunu kim həll etməlidir?

Bununla belə, 1915-1916-cı il-

F.İ.Komarov hesab edirdi ki, yevgenika - utopiyadır, amma o, “gələcək əsrin dini” olacaq. S.Q.Stesenko insan nəslinin yaxşılaşdırılması üçün uşaq doğuşunu sevgidən ayırmağı və süni mayalandırmanı təklif edirdi.

Məlum olduğu kimi, müharibədən sonrakı illərdə yevgenikaya olan maraq aşağı endi, lakin XX əsrin sonlarında bu, yenidən dirçəlməyə başladı. Dirçəlişin səbəbi planetimizdə ekoloji vəziyyətin pisləşməsi ilə əlaqədardır. Ozon dəlikləri, radiasiyanın səviyyəsinin yüksəlməsi, ekoloji zəhərlər, ətraf mühitdə mutagenlər və kanseroqenlər - bütün bunlar insanların genlərində zərərli və lazımsız dəyişikliklərin toplanmasına - mutasiyaya aparır. Mutasiyaların bu cür toplanması genetik yük adını almışdır. Mutasiyalar sağlamlığın pisləşməsinə, müxtəlif psixi sapmalara, patologiyalara səbəb olur. Əksər alimlər öz narahatlıqlarını bildirirlər: əgər bu problem həddindən artıq genişlənsə, onda bəşəriyyət nə ola bilər? Bu proses insan nəslinin kəsilməsinə gətirməzmi? Və yenə də yevgenikanın şirnikləndirici cazibəsi ortaya çıxır - hər halda, xəstə və mükəmməl olmayan uşaqların doğulduğundan yaxa qurtarmaq, insan cinsini yaxşılaşdırmaq olmazmı?

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Yevgenikanın insan hüquqları

idi.

Dahi insanların fiziki qüsurlarının olması və ya ağır irsi xəstəliklərdən, o cümlədən, psixi xəstəliklərdən əziyyət çəkməsi ilə bağlı tarixdə çoxlu nümunələr var. Onların valideynləri də çox vaxt sağlam olmamışlar. Məsələn, İ.S.Turgenevin anası malxulyalı idi, L.N.Tolstoyun nəsində isə epilepsiya və şizofreniya xəstələri vardı.

Bundan başqa, məlumdur ki, inkişafı incə və həssas ruhi hisslərlə bağlı olan bəzi psixi xəstəliklər genetik cəhətdən musiqi, riyaziyyat və fitri istedadla əlaqədardır. Hüquq elmləri doktoru, professor Ayten Mustafayeva yazır: “Məsələ ondadır ki, əlamətlərindən biri şəxsiyyətin ikiləşməsi hesab edilən psixi xəstəliyin - şizofreniyanın formaları çox müxtəlifdir. Variasiyalar çoxdur, çox vaxt xəstəliklərin təzahürləri özünü açıq göstərmir. Mahiyyətə şizofreniyanın irsən keçməsi alimlər üçün hələ də sirr olaraq qalır. Amma hər halda, zaman-zaman onun səbəblərini izah etməyə cəhd göstərən yeni məlumat və fərziyyələr meydana çıxır.

Ona görə də, ən geniş yayılmış xəstəlik olan şizofreniyaya münasibətdə, hətta nəzəri cəhətdən də hansısa seçim barədə danışmaq mümkün deyil.

lərdə ABŞ-ın 25 ştatında psixi xəstələrin, cinayətkarların və narkomanların məcburi sterilləşməsi haqqında qanunlar qəbul edilmişdir. Bu cür qanunlar Skandinaviya ölkələrində də, Estoniyada da mövcuddur.

Y.İ.Polişukun göstərdiyi kimi, neqativ yevgenika özünün apogeyini faşist Almaniyası dövründə tapmışdır. Məsələn, 1933-cü ildə Almaniyada 56244 psixi xəstə sterilləşmişdi. Faşistlər hesab edirdilər ki, bəşəriyyətin içərisində “yüksək növlü” şəxsiyyətlərin nüvəsi yaradılmalıdır ki, gələcək insan irqinin formalaşdırılmasında da, məhz onlar iştirak etsinlər. Qalan bütün insanlarsa - zəiflər, xəstələr, şikəstlər, yeni sadəcə olaraq, standartlara cavab verməyənlər ya məhv edilməli, ya da sterilləşməlidir.

Bu nəzəriyyədən təcrübədə nə alındığı hamıya yaxşı bellidir. Lakin bəzi ölkələrdə yevgenika başqa bir yolla getdi. İngiltərədə ingilis-sakson irqinə mənsub adamlarda çoxuşaqlığın həvəsləndirilməsi və fitri istedadlı uşaqların tərbiyəsi və inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılması məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirildi.

Lakin tezliklə yevgenikanın, görünür, ondan ayrılmaq istəyən ziddiyyətləri ortaya çıxmağa başladı.

İnsan nəslinin yaxşılaşdırılması üçün D.P.Fidler tərəfindən təklif olunanlar sonradan pozitiv yevgenika adını almışdır. Lakin çox tezliklə digər bir meyil də - neqativ yevgenika da yaranmışdır. Onun ardıcılıqları hesab edirdilər ki, əqli və fiziki qüsuru olan insanların, alkoqoliklərin, narkomanların, cinayətkarların və övladlarının olmasına mane olmaq lazımdır. Neqativ yevgenika elə lap əvvəldən tənqidlərlə üzleşdi. Axı belə bir “seçim” zəif və xəstə uşaqların məhv edildiyi hələ Qədim Spartada aparılmışdı. Nəticəsi məlumdur - Sparta heç bir görkəmli mütəfəkkir, rəssam, artist yetişdirmədi, əvəzində isə, o, güclü və cəsur döyüşçüləri ilə məşhur idi.

M.Y.Fyodorovun fikrincə, yevgenika Şotlandiyada başlayan və Amerikada davam etdirilən məməlilərin klonlaşdırılması üzrə eksperimentlərlə bağlı da yeni istiqamət əldə etməkdədir. Alimlər bir hüceyrənin inkişafı nəticəsində, genlərin çarpazlaşdırılması və “qarıdırılması” olmadan valideynlərinin geni ilə, demək olar ki, eyni olan yeni orqanizm almaq üsulu tapmışdılar. Bu, nəsilə valideyn genlərinin unikal vəhdətinin təkrarlanmasına imkan yaradır. Bu cür eksperimentləri məməlilər üzərində - qoyun və inəklərdə aparmışlar, lakin onların insan üzərində təkrar edilməsi imkanı nəzəri cəhətdən istisna deyil. Əksər ölkələrdə bu cür təcrübələrin qadağan

olunması və ya ciddi nəzarət altında saxlanması cəhdlərinə baxmayaraq, insan hüceyrələrinin klonlaşdırılması üzrə eksperimentlərin baş tutmayacağına zəmanət vermək olmaz. Birdən klonlaşdırmanın köməyi ilə yeni eynşteynlər və lobaçovskilər almaq mümkün oldu?

Genetika nöqtəyi-nəzərindən, bu məsələ mənasızdır. İ.Viçeqjaninin fikrincə, bütün genləri, demək olar ki, eyni olan, hətta birmümtəqil ekizlər də ayrı-ayrı müstəqil şəxsiyyətlərdir və heç də bir-birinə tam bənzəmir.

Nəticə. Əsl elm baxımından, yevgenikanın da mühakimələrində qüsurlar var. Məsələn, onun əsas vəzifəsi - ziyanlı və faydalı əlamətlərin nisbətini yaxşıya tərəf dəyiş-

məsidir. Doğrudan da, bir sıra hallarda, demək olar ki, genlərin “ziyanlı” və “faydalı” növ müxtəliflikləri var. Lakin genetiklərin ən nikbin hesablamalarına görə, 200-300 il ərzində insan populyasiyasında “faydalı” genlərin sayını cəmi faizlərin yüzə biri qədər artırmaq olar.

“Ziyanlı” genlərin brak edilməsinin mənasızlığını faşistlərin eksperimentləri də sübut etmişdir: bir vaxtlar faşist Almaniyasında psixi xəstələr, demək olar ki, məhv edilmişdilər və əvvəlcə, həqiqətən də, sapmaları olan uşaqlar az doğulurdu. Lakin 40-50 il keçmişdir və hazırda Almaniyada psixi xəstələrin faizlə göstəricisi elə əvvəlki qədərdir.

Digər bir əngəl - yevgenika insanların mürəkkəb davranış əlamətlərinə, genlərin çoxlu sayı ilə müəyyən olunan intellekt və fitri istedadlarına nəzarət etməyə cəhd göstərir. Onların irsən keçmə xüsusiyyəti çox mürəkkəbdir. Bundan başqa, istedad və intellektin inkişafında mədəniyyət, dil, tərbiyə şəraiti böyük rol oynayır. Bütün bunlar uşağa genlərlə deyil, yaxın adamlar və müəllimlərlə ünsiyyətin köməyi ilə ötürülür.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Ağcabədidə Su Təsərrüfatı və Meliorasiya İşçilərinin Peşə Bayramı qeyd edilib

Ağcabədi rayonunda Su Təsərrüfatı və Meliorasiya İşçilərinin Peşə Bayramı münasibətilə tədbir keçirilib. Əvvəlcə tədbir iştirakçıları Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edərək, önünə tər çiçək dəstələri düzüb, Onun əziz xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Tədbir YAP fəalları və qabaqcıl su təsərrüfatı və meliorasiya işçilərinin iştirakı ilə YAP Ağcabədi rayon təşkilatının inzibati binasında davam etdirilib.

Tədbiri YAP Ağcabədi rayon təşkilatının sədri Rövşən Əhmədov açaraq, bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 14 may 2014-ci il tarixli Sərəncamı ilə 5 İyun Su Təsərrüfatı və Meliorasiya İşçilərinin Peşə Bayramı elan edilib. Bu münasibətlə tədbir iştirakçılarına təbrik edərək, onlara çətin və şərəfli vəzifənin icrasında uğurlar dileyib.

Rayon təşkilatının sədri bildirib ki, gündən-günə hərtərəfli inkişaf edən, çiçəklənən Azərbaycanın tərəqqisində Su Təsərrüfatı və Meliorasiya işçilərinin əvəzsiz rolu vardır.

Tədbirdə 5 sayılı Regional Su - Kanal İdarəsinin rəisi Zahid Sadıqov, Ağcabədi su-kanal sahəsinin rəisi Nizami Əsədov, Tərtər su-kanal sahəsinin mexaniki, Tərəqqi medallı Rais Abbasov, Ağcabədi rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri, YAP Ağcabədi rayon təşkilatının şura üzvü Əlizadə Nəcəfov, Ağcabədi şəhər 3 sayılı məktəb-liseyin əməkdar müəllimi, rayon ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Həcər Əliyeva çıxış edərək, əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan, hazırda ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən siyasət nəticəsində, əhalinin maddi rifahının yüksəldiyini bildiriblər. Sosial sahədə infrastruktur layihələrin həyata keçirilməsinin daim diqqət mərkəzində olduğu, əhalinin daimi olaraq elektrik enerjisi, qaz və içməli su ilə təmin edildiyi, yollar, kanalizasiya sistemlərinin çəkildiyi, regionlarda abadlıq və quruculuq işlərinin həyata keçirildiyi qeyd olunub. Tədbirdə, həmçinin, ölkə Prezidentinin cari ilin əvvəlindən başlayaraq, əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin maddi-rifah halının yaxşılaşdırılması sahəsində verdiyi sərəncamların əhali tərəfindən rəğbətlə qarşılandığı vurğulanıb.

Tədbirin sonunda bir sıra qabaqcıl su təsərrüfatı və meliorasiya işçisi Fəxri Fərmanla təltif edilib.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Kimya və biologiya müəllimliyi ixtisası üzrə 1802-ci qrup tələbəsi Usubova Nigar Aslan qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

* * *

ADPU-nun Filologiya fakültəsinin I kurs 105-ci qrup tələbəsi Şirəliyeva Nərmin Cahangir qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

8 İyun

Rus dili və ədəbiyyatı üzrə XI Olimpiadaya yekun vurulub

Beynəlxalq Rus Dili Günü ərəfəsində Bakı Slavyan Universitetində Rus Dili və Ədəbiyyatı üzrə XI Olimpiadaya yekun vurulması münasibətilə təntənəli mərasim keçirilib. Ənənəvi mərasim Rusiya Federasiyasının Azərbaycan Respublikasındakı səfirliyi, "Rossotrudniçestvo" Agentliyinin Azərbaycan nümayəndəliyi, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, Azərbaycanın Rusdilli Təhsil Müəssisələrinin Müəllimləri Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə baş tutub. Qeyd edək ki, Olimpiada turu bu il ərzində 24 regionda keçirilib. Tədbirdə Azərbaycanın 51 regionunda fəaliyyət göstərən 638 ümumtəhsil müəssisəsindən 3500-ə qədər şagird iştirak edib, 214 şagird Olimpiadanın qalibi olub.

ğın azalmadığını, əksinə, getdikcə daha da artdığını qeyd edib. M.Boçarnikov gənclərin rus dilinə marağının təsadüfi olmadığını, bunun rus ədəbiyyatına və mədəniyyətinə sevgidən doğduğunu deyib. O, şagirdlərə və onların müəllimlərinə dərinlərdən minnətdarlığını bildirib.

Tədbirdən öncə, iştirakçılar Ümummilli Liderin BSU-nun foyesindəki büstü önünə çiçək dəstələri düzərək, xatirəsini yad ediblər. Tədbirdə Rusiya-Azərbaycan əlaqələrindən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin xalqlarımız arasındakı mehriban qonşuluq münasibətlərindən bəhs edən fikirləri səsləndirilib. Həmçinin, bu gün Azərbaycanda 340 məktəbdə rus dilinin tədris edildiyi, Rusiya Federasiyasında isə 11 min azərbaycanlı tələbənin təhsil aldığı bildirilib. Çıxışçılar uzun illər rus dilinin dünyaya çıxmaq üçün Azərbaycanda əsas vasitə olduğunu dilə gətiriblər. Qeyd olunub ki, tədbir iki böyük sənətkarın - Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik, A.S.Puşkinin isə 220 illik yubileyi günlərinə təsadüf edir.

Sonra Olimpiadanın qaliblərinə diplomlar təqdim olunub. İlk olaraq, Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri Mixail Boçarnikov Olimpiada qaliblərini təbrik edib, onlara diplom və müxtəlif hədiyyələr bağışlayıb. Səfir çıxışında, illər ötsə də, Azərbaycanda rus dilinə mara-

Sonra təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov Azərbaycanın 14 ali məktəbində rus dilinin tədris olunduğunu diqqətə çatdırıb. Nazir müavini Azərbaycanla Rusiya arasında uzun əsrlərdən bəri yaxın dostluq münasibətlərinin olduğunu və bu gün həmin estafetin yeni nəsə ötürüldüyünü bildirib.

Olimpiada qaliblərini təbrik edən xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev çıxışında Nəsimi yaradıcılığından danışdı. O, Nəsimini "əqidə mücahidi" kimi xarakterizə edib və onunla bağlı geniş yayılmış rəvayətlərdən söz açdı.

Millət vəkili, Azərbaycanda Rus icmasının sədri Mixail Zabelin qaliblərə diplom və hədiyyələr təqdim edərək bildirib ki, hər il ənənəvi olaraq, keçirilən olimpiada şagirdlərin bilik və bacarıqlarını sərgiləmələrinə imkan verir.

Sonra BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva rus dilinin tədrisinin ölkəmizdə xüsusi önəminin olduğunu, dünya ədəbiyyatının bir çox incələrinin, məhz bu dil vasitəsilə Azərbaycan oxucularına təqdim edildiyini və eyni zamanda, Azərbaycan yazıçı və şairlərinin əsərlərinin rus dili vasitəsilə dünyada təbliğ edildiyini bildirdi.

"Rossotrudniçestvo" Agentliyinin Azərbaycandakı nümayəndəliyinin sədri Valentin Denisov, Səməd Vurğun adına Rus Dram Teatrının baş rejissoru Aleksandr Şarovski, BSU nəzdində Azərbaycanda rus dili və ədəbiyyatı jurnalının redaktoru, professor Flora Nəcəyeva, Sputnikin Azərbaycandakı rəhbəri Əziz Əliyev və digər çıxışçılar Olimpiada qaliblərini təbrik edərək, onlara uğurlar dileyiblər.

Rəsmi hissədən sonra tədbir konsert proqramı ilə davam etdirilib.

ZÜMRÜD

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavirləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel:598-33-90 Faks:493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 4600